DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1. TELEFONSZÁMOK: 7-89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG), 7-88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ. KÜLFÖLDRE: A FENTI DÍJAK KÉTSZERESE. EGYES SZÁM 12 FILLÉR, VASÁRNAP 24 FILLÉR

16 OLDAL

VII. ÉVFOLYAM, 210. SZÁM. 1930 SZEPT. 18. CSÜTÖRTÖK.

12 FILLER

Bethlen Vass sirjánál

Az őszinte s hű barátot nagyobb fájdalom nem érhet, mint érte gróf Bethlen Istvánt Vass József váratlan elvesztésével. Több volt puszta barátságnál az az érzés, ami kettőjüket hosszu évek óta egybefüzte. Az egész ország ugyszólván romokban hevert, amikor ez a két kiváló férfiu ernyedetlen szorgalommal, hihetetlen munkabirással, az uj idők nagy akarásaival hozzáláttak uj Magyarország épitéséhez. Gróf Bethlen István kormánya Vass Józsefben olyan kiváló, talentumos férfiut nyert, hogy most váratlan elvesztése során valóban mély megdöbbenés hagyott nyomokat a magyar szivekben. A hivatalos körök, az egyház s a társadalom minden rétege kivehette részét a gyászból, aki csak akart, megjelenhetett a nagy, szociális érzésü miniszter temetésén, de éppen a legjobb barátot sujtotta a sors azzal, hogy távol kellett lennie az ország fővárosától, amikor hüséges munkatársát utolsó utra kisérték. Genfben az egész magyar nemzetre messze kiható tanácskozások folytak azokban a napokban, millió és millió magyar ember érdeke kivánta, hogy a mi posztunk se legyen üres, szószólónk ott legyen a tanácskozásokon, nehogy olyan dolog történjék, melynek sulyos következményei lehetnek a későbbi időkre. Mi teljesen átérezzük gróf Bethlen István sulyos dilemmáját s neki kell igazat adnunk, amikor ugy döntött, hogy le kell győznie a gyász minden fájdalmát, mert az ő helye ezekben a napokban Genfben volt. De a hosszu napokra nyuló tárgyalások után hazaérkezve gróf Bethlen István le sem kefélve ruhájáról az ut porát, az állomásról első utja Vass miniszter sirjához vezette. Kiváló festő, szobrász, vagy a tollát az érzelem világába mártani tudó iró müvészetére vár annak a jelenetnek megörökitése, amikor gróf Bethlen István ájtatos lélekkel, szinte kövémeredten hosszu ideig őszinte imába merülve állott a jóbarát, a pótolhatatlan munkatárs, a nagy politikus, a kiváló iró, a szociális gondolkozásu Vass József sirjánál. Bethlen István genfi utja után nem pihenni érkezett haza, a politikai és közgazdasági helyzet nyomban sorompóba állitották, a tanácskozások s a komoly problémák fölötti döntés vártak reá, de mindez nem előzhette meg azt az elhatározását, hogy Budapest földjére lépve első utja a kegyeleté s a megemlékezésé legyen. Nem tudjuk ellenőrizni gróf Bethlen István agymunkáját abban a pillanatban, amikor hü munkatársa sirjánál állott, mert ajkai némán mormoltak, de bizonyos, hogy kebeléből az ima szárnyán fogadalom szállt a mennybe költözött után, azt igérve, hogy azt a szociális munkairamot, amelyet Vass miniszter még életében aprobált, a megkezdett uton Vass miniszter szellemében tovább folytatni kivánja. Amikor a részvét érzete oly példa nélkül nyilvánult meg a gyászeset során, ebből a részvétből Bethlen Istvánnak is kell jutnia. Miniszterelnöksége alatt immár második nagy miniszterét veszitette el. Egyik volt nagyatádi Szabó István, aki a föld népének köréből nőtt ki a gazdatársadalom vezérévé, programot adva a mai kormányzatnak, melynek bázisát jelenti most is nagyatádi Szabó István elgondolása. Most az egyszerü kisiparos családból szociálpolitikussá kinőtt Vass Józsefet veszitette el. Két izmos tölgy dőlt ki bennük a magyar erdőben s elmulásukat végig kellett néznie a nemzet nagy erdészének. Az utókor az ilyen hatalmas szálfák kidőlésekor azzal vigasztalhatja magát, hogy a széthintett magvakból uj erők indulnak meg, amelynek gondos ápolása mellett tovább fejlesztik a nagy férfiak elgondolásait. Igy lesz ez Vass miniszter szociális elgondolásaival is. Azok megvalósitása gróf Bethlen István irányitása és őrködése mellett olyan kezekben maradtak, amelyek nem fognak elveszni többé.

—

Az Orle konferencia határozatai

Tegnap érkezett meg Balatonalmádiba Baltazár püspök, akit ünnepélyesen fogadtak.

Balatonalmádi, szeptember 17. Az Országos Református Lelkészegyesület konferenciájának szerdai ülésén Csikesz Sándor egyetemi tanár magyar és német nyelven üdvözölte a külföldi vendéget, Beschorent, Berlin egyik munkásnegyedének papját. Utána Vass dr lelkésztanfolyamok létesitését ajánlotta. Porzsolt István esperes, Szinok Zoltán, Tereh Gyula, Rózsás Lajos, Gömöri Péter, Makó Lajos, Sikó Zoltán, Vasady Béla és Csikesz Sándor szóltak e tételhez. Török István, a theologia tanára, Barck német theologus gondolatrendszerét fejtegette. Varga Sándor esperes a lelkészek egymás iránti felelősségéről szólt. Bányai Lajos „Lelkész a koporsó mellett" cimmel tartott előadást.

Gaál Lajos lelkész ismertette a *lelkésztanitóság tervére vonatkozó határozati javaslatot.* A megoldást ugy gondolná a konferencia, hogy *a végzett theologiai segédlelkészek a mindenkori szükség arányában fakutative az egyházkerület terhére egy év alatt szerezzék meg pótlólag a tanitói oklevelet is.*

Molnár Zoltán hajduhadházi lelkész a liturgia fenntartásáról beszélt.

Sütő Kálmán beterjesztette a következő egyhangu éljenzéssel fogadott határozati javaslatot:

„Az ORLE konferencia az eddigi államsegélyek mielőbbi teljes valorizálását kivánja, kéri a tanitói nyugdijjárulékok törvényes uton a községekre való átruházását, kérik, hogy az egyház külföldi kölcsöne elé ne görditsenek akadályt. A kamatláb törvényhozásilag állapittassék meg és törjék le a kamatuzsorát. Az egyházi lelkész és tanitói földek termény részesedése után a bolettát a bérbeadó fizesse. Végül felterjesztést intéznek a kormányhoz a sulyos mezőgazdasági válság és a munkanélküliség megoldására. Az ORLE tagoknak kötelessége kerületi országgyülési képviselőik utján kérni, hogy az adósegély és a korpótlékok 100 százalékos valorizációja már a legközelebbi állami költségvetésbe beállittassék."

Muraközy László kecskeméti lelkész este a mozihelyiségben prédikált és ugyanakkor a környékbeli falvakban is istentisztelet volt.

Délután háromnegyed 6 órakor érkezet Balatonalmádiba *Baltazár* Dezső püspök. *Az egyesület minden tagja kivonult az állomásra a püspök fogadtatására. Csikesz* Sándor meleg hangon üdvözölte a püspököt, aki meghatottan válaszolt az üdvözlésekre és fogadalmat tett az egyház iránti törhetetlen önfeláldozásáról. A püspököt az ezután következő vacsorán is hosszasan ünnepelték.

—

A megtámadott államok pénzügyi támogatása és Magyarország

Táncos Gábor magyar delegátus beszéde a Népszövetség leszerelési fő-bizottságában.

Genf, szept. 17. A leszerelési főbizottság szerdán délután tárgyalás alá vette a megtámadott államok pénzügyi támogatásról szóló egyezmény tervezetet. A tervezet értelmében **nemcsak azt az államot részesitik pénzügyi segélyben, akit megtámadtak, hanem azt is, mely csupán támadás veszélyben forog.** A kölcsön megadásáról a népszövetség tanácsa dönt. A pénzügyi támogatást kölcsön utján biztositják és ezt a szerződő államok garantálják.

Az általános vita során **Táncos** Gábor a magyar delegáció álláspontját a következőkben ismertette: Az egyezmény tervezet tulmegy azon a határon, melyeket az alapokmány a tanács számára kijelölt. Az egyezmény egyes pontjain ellentétek vannak. Magyarország, mely nem tagja a tanácsnak és a jövőben csupán átmenetileg foglalhat abban helyet, nem fogadja el azt a tervet, hogy a népszövetség tanácsa dönthessen oly esetekben, amelyek noha Magyarországra nézve **nagyon fontosak, a tanácsban kerülnek megvitatás alá anélkül, hogy Magyarország azokban véleményét nyilvánithatná.**

Az egyezmény értelmében a tanácsot illeti meg az a jog, hogy eldöntse azt a kérdést, vajjon egy állam megsértette-e nemzetközi kötelességét, noha az ilyen kérdés elsősorban jogi alapokon nyugszik. etekintetben a tanács nem lehetett hivatott állástfoglalni. Ez okból és bizonyos pénzügyi okokból is, melyeket a főbizottságban volt alkalmam kifejteni, **a magyar kormány számára teljes szabadságot kell fenntartani abban az esetben, hogy miképen döntsön a jövő egyezményről.** Hozzáteszem azonban **hogy a magunk részéről** rokonszenvvel üdvözöljük ezt az egyezményt, mely számos delegáció felfogása szerint ujabb tényezője lehet a biztonságnak.

Táncos Gábor felszólalása után a Flügl osztrák delegátus szólalt fel és ezután az ülést holnapra halasztották.

Genf, szept. 17. A szociális főbizottság tartotta első ülését, amelyen Apponyi Albertné élénk ünneplés közben foglalta el az elnöki helyet. Apponyiné a következő szavakkal nyitotta meg a bizottság munkálatait. — Meghatottan foglalok helyet az elnöki székben, mely elsőizben jut női delegátusnak. Hálásan köszönöm az irántam megnyilvánuló bizalmat és rajta leszek, hogy ennek a bizalomnak megfeleljek.

A főbizottság meleg tapssal fogadta Apponyi Albertné szavait.

Végig Hajdumegyén...

Hajdudorogot erősen nyomja az általános gazdasági pangás, de kulturális téren szépen halad előre. — Ötven százalékkal esett a föld ára. — Dorog nem mond le a püspöki székhelyről. — Annyi a tanuló, hogy el se fér az iskolákban. — A dorogi fekete lista.

Hajdudorog, szeptember 17.

A nyulasi megálló után a vasuti kocsi utasai már jól bent voltak a beszédben. Javában folyt a politizálás. A gazdasági bajokat vitatgatták s a gazda feje felett tornyosuló nehézségeken töprengtek. — Fájt mindegyiknek az alacsony buzaár, az adók miatt is elégedetlenkedtek, de megnyugtatásul egyöntetüen elismerték, hogy a buza alacsony ára világjelenség s hogy Amerikában is bajban van a termelő. A higgadt, józan megfontolás vezette a szót, de egyszer csak belefurakodott a társalgásba egy uj hang s pár mondat után már a legfelelőtlenebb demagogia szabadult az utasokra. A titkos választójog... a közéleti tisztaság.... progressziv adózás... a demokrácia s aztán ujra a demokrácia..... a boletta... az igazságos vagyonelosztás... a cimkórság... gyujtóbombának szánt szólamai röppentek fel. — Választ azonban egyikre sem kapott a „saját egyéniségét" erősen kihangsulyozó szélsőbaloldali vélemény. De, mert ugy látszik, a hallgatást még nem tartotta sikernek, a szót vivő szükitette a „szélsőbal programjának" keretét s ezután a kisiparos, a kisgazda sérelmeit vonultatta fel s olyan védő gondoskodást terebélyesitett az elhanyagolt társadalmi osztályok felé, mintha hatalmi pozició lenditethetné cselekvésekre, a csupán izgatásba hulló jelentéktelenségét. Eredménytelen maradt azonban a visszhangot tapogatódzó ez ujabb taktika is. A bombák nem robbantak. Sőt az egyik gazda minden további erőlködésének utját vágta azzal, hogy emelt hangon odavágta:

— Itt pedig kommunizmust még egyszer nem csinálnak. Nem bizony! Még akkor sem, ha a buza 6 pengő lenne is.

•

Ez a kikristályosodott polgári öntudat kisért végig Hajdudorogon tartózkodásom alatt. Panaszt hallottam sokat igen sokat. Láttam a küzdést. Éreztem itt is, hogy mély ponton tengődik nemcsak a nép legalacsonyabb osztálya, hanem a gazda is. Leplezetlen nyiltsággal mutatkozott a kereskedelem pangása. De láttam és meggyőződtem arról, hogy a falu népében pislákol a gazdasági élet okozati összefüggésének értelme.

*

Tudják és elismerik a rendkivüli nehézségeket a nép vezetői is.

— Olyan rossz helyzetben, mint a hajdudorogi gazda, talán a megye egyetlen vidékének a gazdája sincs — mondta **Bohus László**, a község közszeretetben álló főjegyzője. **Sok gazda adósságának a kamatát sem fedezi az évi buzatermés.**

— Földet már csak árverésen vesznek — egészitette ki a helyzetképet dr. **Rittersporn** Miklós, a dorogi hitelbank vezérigazgatója. **Ötven százalékot esett a föld ára.** A tavaly előtt még 2000 pengővel vásárolt hold föld most 800—1000 pengőn kerül árverés alá. A mezőgazdaság válsága, mint valami járvány, pusztit. Van-e mentség? Talán nincs is. Lehet, hogy ennek a járványnak is, mint más járványoknak, a saját vériben kell elpusztulnia, megszünnie.

*

Az általános gazdasági hanyatlás mellett, a kultura vonala azonban emelkedőben van. Soha még annyi gyermek nem járt iskolába Dorogon, mint ebben az esztendőben. — **1600-on felül van aziskolás gyermekek száma.** Van olyan osztály, amelyikben 100 gyermek hallgatja az előadásokat. **Lengyel** János görög katholikus és **Révész** György állami iskola iigazgatók egyöntetüen kijelentették, **hogy az iskolák szükek.**

*

Érintetlenül buzgó a hitélet. Dorog csaknem 90 százalékban görög katholikus lakosságában , a magyar görög katholikus hitélet centralizálásának a vágya töretlenül él.. — A dorogiak nem mondtak le arról, hogy a görög katholikus püspökségnek **Dorog legyen a székhelye.** Ehhez annál inkább ragaszkodnak, mert a pápai bulla is Dorogot jelöli meg székhelyül. **Papp** János kanonok, a dorogi hitközség plébánosa, épugy, mint elhunyt nagynevü elődje, **Ujhelyi** Ferenc, — tántorithatatlanul állja a magyar görög katholikusok egész programját: Dorognak püspöki székhellyé emelését, szeminárium és görög középiskola felállitását. Ez utóbbi mielőbbi felállításával régi sérelmüket (mint felekezetnek, nincs egyetlen középiskolájuk sem) orvosolva látnák. E program megvalósitásának akarása osztatlan az egyház hiveiben és a hitközség papjai: a kitünő tehetségü dr. **Sebella** István, továbbá **Orosz Pál** lelkészek, **Legeza** Sándor és **Galamb** György hitoktatók az ébrentartói s tovább fejlesztői a község jövőjét jelentő törekvéseknek.

*

A közegészség ügye nem áll rosszabbul, mint más hajdusági községben. A tifusz mégis évről évre fellép. **Tavaly 60 megbetegedés történt. Papp** Ágoston dr., községi orvos jelentése szerint az idén is történt több megbetegedés. Az általános rossz gazdasági helyzet miatt az orvosok jövedelme is nagyon lecsappant. A betegek sem fizetnek. Az egyik orvos **már fekete listát is készitett a nem fizető betegekről** s most a vagyonnal, vagy jövedelemmel rendelkező, de nem fizető betegeket az orvosok erélyesen kényszeritik a kezelési költségek megfizetésére.

•

A leventéikre nagyon büszkék a dorogiak. Ha a sok délceg fiu kivonul, az ucca benépesedik s megtelnek az ablakok. Az idén a legkiválóbb 34 levente **Réthy** György torna tanár, leventeoktató vezetésével tiz napos táborozást tartott Diósgyőr környékén.

•

Ilyen Dorog a magyar gond s a magyar küzdés napjaiban. A dolgos kéznek itt is szüken mér a teremtő. Sokaknak munka sem akad, de munkanélküliség még sincs, mert a főleg kis- és közép-birtok juttat munkaalkalmat a földnélkülieknek.

(U. Gy.)

Csak Frank Edénél kaphatók a világhirü Fischer-gyár különleges, őszi

nyulszőrkalapjai P 14.80-ért

Nyyakkendők, ingek, meglepő olcsó árban, feltétlenül megbizható minőségben, nagy választékban.

Szorosabbra kell huzni az acélsisak szijját

Hitler kijelentette, hogy pártja az alkotmány keretei közt fog harcolni. — Nem gondol puccsra és erőszakra.

München, szept. 17. **Hitler** Adolf a nemzeti szociálistapárt vezére kedden este beszédet mondott a Krone-cirkuszban. Beszéde témája ez volt: **„A győzelem után szorosabbra kell huznunk az arcon az acélsisak szijját".** Hitler a nemzeti szociálista párt győzelmét csak a kezdet kezdetének mondotta. Az igazi harc most indul meg és most kell megszerezni a hatalmat a birodalomban. Hitler általános meglepetésre kijelentette, hogy a nemzeti szociálista párt ezt a harcot az alkotmány törvényes keretei között akarja végigküzdeni. A nemzeti szociálistapárt ugyan forradalmi párt, — mondotta — de nem abban látja a forradalmat, hogy puccsot csinál, nem is abban, hogy erőszakkal akarja felboritani a mai állami és társadalmi rendet, hanem abban, hogy forradalmasitani akarja a lelkeket.

Augsburg, szept. 17. A nemzeti szociálista párt kedden este, a gyülekezési tilalom megszünése után, nagy győzelmi felvonulást rendezett Ulmban. A menet összetalálkozott egy szociáldemokrata csoporttal, amiből véres verekedés lett. Tizenhárman szenvedtek komoly sérüléseket. A nemzeti szociálisták vezére is megsebesült. A rendőrség több verekedőt letartóztatott.

Véres összeütközés.

Berlin, szept. 17. A nemzeti szocialisták Ulmban felvonulást rendeztek, amelynek során véres összeütközés támadt a felvonulók és a szociáldemokraták között. Dreher nemzeti szocialista képviselő sulyosan megsebesült. Kivüle még tizenketten szenvedtek sulyos sérüléseket.

A pénzpiac véleménye.

London, szept. 17. A Financial News szerint a német választás sok eredménye nem marad hatás nélkül a pénzpiacra sem. A német kölcsönök árfolyamesése azonban inkább az elővigyázatosságban, mint a tömeges eladásban leli magyarázatát. — Jól értesült körök nem hisznek a német tőke vagy a Németországban elhelyezett idegen tőke kivonásában a pénzpiacról, illetőleg forgalomból.

A KORMÁNY KIMUTATÁST KÉR DEBRECEN VÁROSÁTÓL A KÖZMUNKÁKRÓL.

A kormány felhivta Debrecen városát, hogy jelentse, miféle közmunkákat végzett 1930 január 1-től szeptember 1-ig és szeptember 1-től milyen munkákat tervez végeztetni az év végéig. Azt is kéri, közöljék, mi van tervezve 1931. évre.

A városnál most dolgoznak ezen a kimutatáson, melyet a legsürgősebben még a csütörtöki nap folyamán felterjesztenek.

Mindenki tudja,

HOGY KÖNYVEKET, KÖNYVTÁRAKAT LEGMAGASABBAN ÁRON VESZ

Grünmann Sándor

antikvárium

Piac ucca 69. szám.

A legjobbat a legjutányosabban kapja!!

Saját készitésü

paplan, matrácok

készen és rendelésre nagy választékban.

1831---1931.

Kardos László

Debrecen

Kossuth-u. 9.

Egyszeri összehasonlitás meggyőz

3 vezető márka:

KALOR, NERO, PERPETUM

folytonégő kályha.

Főraktár:

SESZTINA LAJOS

DEBRECZEN

AZ ELÜTÖTT KERÉKPÁROS EGYETLEN KISFIÁT AGYONGÁZOLTA AZ AUTÓ.

Budapest, szept. 17. Szerdán este a Váczi-uton egy teherautó elütötte a kerékpáron sietö Morvai Vilmos budapesti városi tisztviselőt, aki egyetlen kis fiát is magával vitte. A kerekek a gyermek fejét összezuzták, ugy hogy a helyszinen meghalt. Morvainak a jobb karja törött el.

A GYERMEKPARALIZIST A KÓBOR KUTYÁK ÉS MACSKÁK TERJESZTIK.

Lo Mans, Gabelle dr., aki a Sartle vármegyében előforduló nagymennyiségü gyermekparalizis kapcsán a betegséget alapos tanulmányozás alá vette, arra a megállapitásra jutott, — hogy a betegséget kóbor kutyák és macskák terjesztik.

A szép Pixavon-haj

olyan lukszus, amit mindenki megengedhet magának.

A Pixavon-shampoon

laza teltséget és uj fényt ad hajának.

Egy kis csomag 2 mosásra elég és ára csak 36 fillér.

A Pixavon-shampoon teljesen mentes a szódától.

A gyulai apósgyilkos birái előtt

Agyonverte az apósát, mert nagyon múlatós volt.

Gyula, szeptember 17. A gyulai törvényszék **Ungváry-tanácsa** szerdán kezdte tárgyalni a rablógyilkossággal vádolt

Csőke István és társainak bűnügyét.

A vádirat szerint Csőke István 1929. április hó hatodikán

fejszecsapásokkal meggyilkolta apósát, Vámosi István gyulai gazdálkodót,

özvegy Vámosi Istvánnét és Csőke Istvánnét pedig rablógyilkosságra való felbújtással vádolja az ügyészség.

Csőke István kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, majd az elnök felszólítására részletesn előadta, hogy hogyan történt a gyilkosság. Apósa költekező **életmódot** folytatott, vagyonát teljesen elverte, úgyhogy csak

hatszáz pengője maradt, amit a család megakart menteni,

mert április hó 7-én lejárt egy váltójuk. **Vámosi István** a gyilkosság napján egész este ivott. A család erőszakkal vitte haza a kocsmából.

Csőke István elmondja, hogy kocsmáról-kocsmára mentek, hogy keressék apósát. Mikor megtalálták, éjféltáján hazatértek és az öreget **lefektették az istállóban.** Azzal fenyegetődzött, hogy felgyújtja a házat, ezért ő is az istállóba ment és lefküdt melléje Elaludtak, s mikor a jószágok dörömböltek felébredtek, az öreg dohogott, szidta őket. Csőke félt, hogy megtámadja őt, ezért kiment az udvarra s magához vette a fejszét.

Az öreg felöltözött, kinyitotta az ajtót, közben megragdta a vasvillát és azzal csapkodott. Mikor szembefordult vele, ő felkapta a fejszét és a fejére ütött.

— Miért tette?

— Hirtelen eszembe jutott, hogy mennyit bánt bennünket és hogy felakarta gyújtani a házat.

Mikor már összeesett még többször a fejére ütöttem.

Mikor meghalt, kimentem az udvarra nekitámaszkodtam a keritésnek és ott voltam reggelig. Reggel felköltöttem a feleségemet és azt mondtam:

„Kint fekszik az apád, meghalt".

A feleségem azt mondta, hogy rettenetes és sírni kezdett Ezután anyósom és feleségem segitségével eltakarítottuk a vérnyomokat.

Az elnök kérdéseire **Csőke István** ezután elmondotta, hogy

egy napig tartotta apósa hulláját az istállóban, majd a következő éjszaka feleségének és anyósának segitségével kocsira tette a hullát és kivitte a kétegyházi országútra, ahol az egyik betonhíd alatt elrejtette.

Ezután kimentek a tanyára, honnan fát akartak behozni. Visszaérve Gyulára, a Szent István úton fogták el a csendőrök és azután letartóztatták.

Az elnök ezután **Csőke** elé tárja a vizsgálóbíró, a csendőrök és a rendőrök előtt tett vallomásait, amelyekben azt adta elő, hogy

az apósát azért akarta meggyilkolni, mert az a vagyonukat elverte.

Csőke: Nem tudom, minden tücsköt-bogarat össze-vissza mondottam a vizsgálóbíró úr előtt.

Az elnök: Ne anyámasszonykodjon itt a bíróság előtt, viselkedjék rendesen, emlékezzék csak vissza arra, amit mondott.

Csőke: Nem emlékezem.

A bíróság ezután **Csőke Istvánné** másodrendü vádlottat hallgatta ki. — **Csőkéné** kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek. Elmondja, hogy az öreg Vámosi két év alatt tönkretette az egész gazdaságot.

Huszonöt hold földet, három fejőstehenet, három üszőborjút s az összes gazdasági eszközöket elverte és eladogatta, az árukat pedig elitta.

A rendőrség és a vizsgálóbíró előtt azt valotta, hogy az urát ő bújtotta fel a gyilkosságra. Ezt a vallomást a bíróság előtt vissöavonta és kijelentette, hogy **ezzel csak az urát akarta menteni.** További vallomásában előadja a gyilkosság részleteit és előzményeit. A gyilkosságról hanjalban értesült a férjétől. Ő azt mondotta a férjének, hogy ezt be kell jelenteni a rendőrségnek. Erre a férje nem felelt hanem ki ment az udvarra.

Az elnök kérdéseire elmondja, hogy az apjának a holttestét a kocsira egyedül a férje tette fel, ő nem segitett neki, a hullát nem is látta. Amikor az édesapjának a holttestét kivitték az országútra, akor ő a kocsin maradt a lovakat tartotta.

A bíróság ezután özvegy **Vámosi Istvánné** harmadrendü vádlottat hallgatja ki. Ő sem érzi magát bűnösnek Harminc évig élt együtt az urával. Vámosi Istvánnal. Két évvel ezelőtt gorombasága, iszákossága és pazarlásai miatt otthagyta őt és leányához Csőkéné hez költözött. A gyilkosságról a leányától értesült. Bevallotta, hogy az istállóban segédkezett a vejének, hogy az urának a holttestét az istálló egyik sarkába vigyék. A csendőrség előtt ő is azt vallotta, hogy Csőke Istvánt, a vejét, ő biztotta fel a gyilkosságra. Ezt a vallomását azután **visszavonta.**

A bíróság ezután **Vámosi Istvánnénak, Csőke Istvánnénak és Csőke Istvánnak** a nyomozó hatóságok előtt tett vallomásait.

A tárgyalást az elnök félkettőkor félbeszakította és folytatását délután három órára tűzte ki.

Körülbelül hatvan tanút fog kihallgatni a bíróság, ezek nagyrészére azonban már csak csütörtökön kerül sor.

Herzl Tivadar fia nővére temetése után öngyilkos lett

Berlin, szept. 17. Herzl Tivadarnak, a nagy osztrák cionista vezérnek egyetlen fia a „Berliner Tagblatt" jelentése szerint Bordeuxban meghalt. Azért utazott oda, hogy elhunyt nővére temetésén résztvegyen. A temetés után revolverrel öngyilkosságot követett el. A tett oka eddig ismeretlen. Ifj. Herzl nehány évvel ezelőtt tért a katholikus vallásra, később azonban megint visszatért a zsidó hitközség kebelébe.

Tiz év alatt 68 ezer levelet intézett el Vass miniszter

Budapest, szeptember 17. A népjóléti minszteriumban **Vass József** temetése óta ugyszólván pillanatnyi szünet nélkül egészen a késő éjszakai órákig folyik naponként a nagy miniszter hagyatékának rendezése. — **Dréhr Imre** álamtitkár intézkedett, hogy az lehunyt népjóléti miniszter minden irását tekintsék át és rendezzék az összes aktákat, leveleket, — amelyek a miniszter halála után a fiókjaiban, szekrényeiben, továbbá a miniszter titkárságának hivatalában feltalálhatók voltak.

68 ezer darab levél osztályozása történt meg, ennyi levelet intéztek az elmúlt tiz esztendő alatt Vass Józsefhez, mint miniszterhez és mint képviselőhöz.

Vass József minden levélre megtette a sajátkezű megjegyzését, sőt a legtöbb válasz fogalmazványát is megtalálták a miniszter hagyatékában. — Ebben a hatalmas anyagban azonban

nincsenek benne azok a kérvények és folyamodványok, melyeket a miniszterhez közvetlenül nyújtottak be.

Vass József külön lapra irta a kérvények mellé a maga elhatározását, továbbá azt is, hogy a kérvényeknek az ajánlóinak minő választ ad. Mindezeken felül ezer- és ezer olyan irást találtak Vass József hagyatékában, — melyek fogalmazványai voltak beszédeknek, amiket a miniszter különböző alkalmakkor a parlamentben és ünnepségeken mondott el.

Ezeket a kéziratokat is most dolgozzák fel, osztályozzák évek szerint és igy fogják megőrizni az utókor számára

Vass József irásainak egybegyüjtése egyébként már évekkel ezelőtt megkezdődött. Sebestyén József, a miniszter bizalmasa és **Fery Tibor** gyüjtötték a miniszter beszédeit, minden felszólalását a parlamentben és népgyüléseken, valamint egyházi szónoklatait is. Ezek a beszédek már mind együtt vannak és a közeljövőben vaskos kötetben kerülnek az ország közönsége elé.

SEGITSÉGET KÉR EGY NYOLC GYERMEKES HADIROKKANT.

Meszjárik János hadirokkant megható levelet intézett szerkesztőségünkhöz, amelyben arra kér bennünket, hogy a jószivü emberek figyelmét hivjuk fel nyomoruságos helyzetére. Többféle betegség gyötri a szegény embert, emiatt nem tud dolgozni. Nyolc gyermekével a legnagyobb nyomorban van. Sürgős segitséget kér a jószivü emberektől, ócska ruhát, valami élelmiszert, vagy csekély pénzbeli segitséget. Cime: Meszjárik János, Tóczós-kert, Szondi-utca 19 szám.

—oOo—

A KÖZPONTI VÁLASZTMÁNY PÉNTEKEN DÉLBEN 12 ÓRAKOR ÜLÉST TART.

A központi választmányi ülés meghivója leirásánál tévedés történt, — annak helyreigazitásaként közlöm, hogy az ülés folyó hó 19-én, péntek délben 12 órakor, a Városháza tanácstermében (emelet 34 sz. ajtó) lesz megtartva.

Dr. Vásáry István sk.
polgármester,
közp. vál. elnök.

Budapesten letartóztatták a Rote Hilfe megbizottait

Budapest, szept. 17.

A budapesti fogházgondnokságokon feltünt az utóbbi időben, hogy a letartóztatásban lévő kommunisták részére *igen sok élelmiszer és könyvküldemény érkezik a fogházakba.*

Ez annál is feltünőbb volt, mert a jelentékeny értéket képviselő könyv- és élelmiszer csomagok olyan kommunisták részére is érkeztek, akiknek hozzátartozói nincsenek Budapesten és különben is szükös viszonyok között élnek. A rendőrség megállapította, hogy a küldemények a moszkvai Rote Hilfetől származnak, amely az ő „harcosait" élelmiszerrel és könyvvel a fogházban is ellátta. A rendőrség megállapította hogy

a Rote Hilfe budapesti megbizottja Markos Flóra, a Shell kőolajgyár tisztviselője, akit előállitottak a főkapitányságra.

Markos Flóra eleinte tagadni próbált, de a lakásán tartott házkutatás alkalmával olyan adatokat találtak, amelyekkel szemben hiábavaló volt a tagadás. Az iratokból megállapitották azt is, hogy Markos Flórának két társa is volt, Weisz Henrik magántisztviselő és Kálmán Endre huszonegy esztendős budapesti lakós, aki a brünni műegyetemen tanul és vakációját tölti Budapesten. Kálmán tartotta fenn az összeköttetést a külföld és Markos Flóra között.

Weiszt és Kálmánt is behozták a főkapitányságra

és ma délután Markos Flórával együtt előzetes letartóztatásba helyezték őket.

Az uj házépitési hitelakció során 20 év alatt törleszthető hiteleket nyujtanak családi házakra

30 milliós hitelkeretet állapitottak meg az épitkezések céljaira.

Általános elismerés fogadta az egész közvélemény annak a családiház-épitő akciónak bejelentését, amelynek megindítására a pénzügyminiszter és a bankok megegyeztek. Körülbelül harmincmilliós hitelkeretet állapitottak meg a bankok és a lebonyolitó szerv szövetkezeti formában fog müködni és alapitói azok a jelzálogüzlettel foglalkozó pénzintézetek lesznek, amelyek a nagyszabásu hitelmüveletben résztvesznek. A szövetkezetnek a szükséges tőkét az intézetek megállapitandó arányban bocsátják rendelkezésre és a folyósitott kölcsönök alapján a szövetkezet, amelynek végleges cimét még nem állapitották meg, a maga számára szerzi meg a jelzálogos bekebelézéseket. Az akció ilyen módon való lebonyolitásának az a célja, hogy az intézetek kedvező időpontban mobilizálhasák azt a tőkét, amelyet épitkezési hitelre a szövetkezet rendelkezésére bocsátanak. A bankok állandóan nem köthetnek le ilyen nagy összeget saját tőkéik ből s ezért az a terv, hogy a pénzviszonyok javulásával a szövetkezet kötvényeket, vagy záloglevelek fog kibocsátani. Ennek a megoldási módnak az az előnye is meg van, hogy az akciót állandósitani lehet, mert ha a szövetkezet kötvényeinek, vagy zálogleveleinek piacot sikerül teremteni, folyamatosan lehet pénzt szerezni a családi házak épitésére.

Egyelőre háromezer családi ház felépitését vették tervbe, de nagyon valószinü, hogy a harmincmillió pengőre kontemplált hitelkeretből sokkal több családi házat lehet majd épiteni, mert a házak nagyrésze telekkel együtt nem fog tizenkétezer pengőbe kerülni, miután nagyon sokan akarnak egy- és kétszobás házakat épittetni. A szövetkezet megalakulása a hónap végére várható.

Elsősorban háromezer olyan kérvényt fognak elintézni, amelyet már régebben benyujtottak a népjóléti miniszteriumhoz, ahol azokat a lakásépitő állandó bizottság már elbirálta. Ezek fogják tehát az első kölcsönöket kapni. A háromezer ház felépitése a telek árával együtt körülbelül ötvenmillió pengő költséget jelent, amelyből mintegy negyvenmillió pengő fog az épitési munkára jutni.

Ez az összeg már alkalmas arra, hogy hozzájáruljon a munkanélküliség enyhitéséhez és igen fontos, hogy a munkát még a tél beállta előtt meg lehet kezdeni.

Az épitkezési hiteleket husz év alatt kel törleszteni és

ha egy háromszobás komplett családi ház költségeit 12.000 pengőre becsüljük, ugy husz éven keresztül évi 1300 pengő lesz a törlesztés.

A kötvények egyébként 30 millió pengő énvértékben 90-es árfolyamon és 7 százalékos alapon kerülnek a résztvevő bankok tárcájába.

A most megindulo épitkezés három részből fog állani. Az első a közalkalmazottak családi házainak épitése, amelyhez a bankok körülbelül harmincmillió pengővel járulnak hozzá olyan feltétellel, hogy az épitkezési költségek negyven százalékát maguk az épitteto köztisztviselők adják. Ez az épitkezés tehát 50 millió pengőt visz bele a magyar gazdasági életbe. Magát az épitkezési akciót a népjóléti miniszterium lakásépitő bizottsága bonyolitja le, mig a bankok, amelyek egy kulcs szerint osztják fel maguk között a 30 millió pengőt, egy szervezetet létesitenek már a legközelebbi napokban, amely közösen intézi a financiális ügyeket.

Az ötvenmilliós épitkezésen felül még egy 26 milliós épitkezés is megindul a legközelebbi hetekben. A kereskedelemügy jés a pénzügyminiszter, mint ismeretes, hitelmegállapitást létesitett a Pesti Hazai és a Magyar-Olasz Bank vezetése alatt álló konzorciummal olyan irányban, hogy huszonhatmillió pengő hitelhez juttatják a kisipart.

Ezzel együtt 76 millió pengőhöz jut a magyar épitőipar és kisipar, amihez azonban még hozzá kell számitani az Angol-Magyar Bank ismeretes épitési akcióját is, melylyel az Óhegyen 1500—1800 munkás- és tisztviselői lakást kiván épiteni a Társadalombiztositó Intézet részére.

A nagy épitkezési program tehát a megvalósuláshoz közeledik. A bankok a tervek megismerése után arra vonatkozóan is tettek kötelező igéretet, hogy szükség esetén még további tervekhez is felajánlják a megfelelő tőkéket. A kereskedelmi miniszter elgondolása tehát a legteljesebb sikerrel járt és a magyar gazdasági élet anak eredményeit igen hamarosan élvezni fogja.

Mozgószinházak müsora:

Uránia:

Ma fél 7 és 9 órakor a beszélő csodafilm:

ATLANTIC.

Rendezte: Dupont (a Varieté és Parysia rendezője). A főszerepekben: Fritz Kortner és Willy Forst, a „Zvei Herzen" főszereplője.

Kisérő hangos:
Muki az őserdőben.

Péntektől naponta három előadás; vasárnap négy előadás.
Vasárnap 11-kor ifjusági előadás.

Vigszinház:
Telefon: 14-71.

Ma fél 7 és fél 9 órakor:
Csak 16 éven felülieknek!

1. **Esetleg Napoleon.** Vigjáték 7 felvonásban. Főszereplő: Conrad Nagel.
2. **A szerelem rózsái.** Filmregény 9 fejezetben. Főszereplő: Reginald Denny.

Az Apollóban holnap a legujabb Harry Piel-film:
Az éghetetlen ember.

Egy érdekes becsületsértési pör

Elitélték, mert Buday Dezsőről azt mondotta, hogy zsidó volt és káposztát árult.

Budapest, szeptember 17. Wamoscher Endre dr. büntetőjárásbiró szerdára tüzött ki tárgyalást Kintzler Gyula kéményseprő-üzletvezető ügyében, aki ellen Buday Dezső országgyülési képviselő tett feljelentést becsületsértés vétsége cimén. Feljelentésében előadta, hogy Kintzler a Ferencvárosi Kaszinóban mult év májusában többek előtt azt mondta ő róla, hogy zsidó volt és nyiregyházán káposztát árult. Feljelentést tett Buday még Klár Ferenc máv. müszaki segédtiszt ellen is, hogy ezeket a kijelentéseket ő is megtette.

A vádlottak tagadják bünösségüket és mindketten úgy védekeztek, hogy az inkriminált kijelentéseket nem tették meg. A tanuvallomások után Kiszely István dr., Buday Dezső jogi képviselője vádbeszédében fenntartotta a vádat és kérte megbüntetésüket, mert a vádlottak minden ok nélkül használták az inkriminált kifejezéseket, csak azért, hogy egy vezető politikust sértegessenek.

Usetty Béla dr. védő viszont felmentést kért. Szerinte nem lehet sértésnek tekinteni, ha valakit zsidó származásúnak mondanak.

— Reám is azt mondták például, hogy zsidó voltam, de én nem is reagáltam erre az állitásra. Azt azonban bizonyitani lehet, hogy Buday Rezső, a BESzKÁRT igazgatója, Kendi-Kohntól vette a bútorait, zsidóval festette ki a lakását és leánya esküvőjén is zsidóval fuvaroztatott. Az sem sértő — folytatta a védő, — ha valakiről azt mondják, hogy káposztát árult, hiszen én mint ügyvéd szintén beleavatkoztam apám mesterségébe és kocsit árultam ...

A perbeszédek után a járásbiró bünösnek mondta ki Kintzlert becsületsértés vétségében és ezért 50 pengő pénzbüntetésre itélte. Klár Ferencet a bíróság felmentette. Usetty Béla dr. védő az itélet ellen fellebbezett.

„Salgó" Imperiál konyak
az elismert és kedvelt márka.

VASBUTOROK
sodrony ágybetétek, stb. elismert legjobb minőségü, a
Debreceni Vasbutorgyár Részv.-Társaság
gyártmányai gyári árban beszerezhetők közvetlenül a gyárban is
Kedvező fizetési feltételek

Sodrony ágybetétet
legjobb minőséget készit
Neumann Dőrfler utca 17

Weisz kelmefestő
Arany János-u. 7.
fest, tisztit.
Gyászruhákat 24 óra alatt festek.

Női bundák már 95 Pengőtől
Adler képesitett szücsmesternél
Batthányi u. 2. szám. Telefon: 17-08.

Szép jó olcsó KEZTYÜK
csak Schönnél
Debreczen, Piac-u. 14. (Csapó-u. sarok)

Két hónapos amerikai turáról tárgyal a Bocskay FC

A tengerentuli turát egy Debrecenből elkerült és igazi amerikai karriert befutott ujságiró készíti elő. — Vásárhelyi elmondja amerikai élményeit.

Ma este megjelent a Debreczen szekesztőségében Vásárhelyi Lajos az Amerikai Népszava sportrovatvezetője, aki nem ismeretlen a Debreczen olvasóközönsége előtt.

1928 januárjában *Fekete Kastély* cimmel jelent meg Vásárhelyi Lajos regénye lapunk hasábjain és nehány héttel a regény megjelenése után Vásárhelyi Lajos Newyorkban partra szállt és elindult a felhőkarcolók rengetegébe.

Nem mindennapi ujságirói históriát, ujságirói sikert jelentett Vásárhelyi Lajos utja, aki most ujabb amerikai utazása előtt megjelent szerkesztőségünkben, hogy felkeresse ujságiró kollégáit, utolsó bucsut mondjon, mielőtt ujból elindul Amerikába és hozzá kezd munkásságához.

A „Debreczen" közli elsőnek azt a szenzációsan érdekes hirt, mely általános meglepetést fog kiváltani a Bocskay FC hüséges drukkereiből és a nagyközönség körében is.

Debrecen kitünő proficsapata az 1931. évben Vásárhelyi Lajos közreműködésével amerikai turára indulna és a mai napon már befejezéshez közelednek azok a tárgyalások, amelyeket a tura előzetes létesitéséhez folytattak. Még az elmult vasárnap Vásárhelyi Szombathelyre utazott és végignézte a Bocskay—Sabaria mérkőzést. Már ezen a mérkőzésen megismerkedett *Káldy* Zsigmonddal, a Bocskay klubigazgatójával és trénerével és megállapodott Káldyval abban, hogy a hét folyamán Debrecenben keresi fel a Bocskay elnökségét.

Vásárhelyi Debrecenbe is érkezett és szerdán megindultak a tárgyalások, melyekről csak következő lapszámokban közölhetünk részleteket.

A tura állomásai: Newyork, Newark, Bridgeport, Bettlehem, Trenton, Okran, Toledo, Pittsburg, Ditroit, Chleveland, Chicago, Buffalo.

A tura 1931 tavaszán lenne május 15—julius 16 között s nyolc-tiz hétig tartana. A tárgyalások még tartanak.

Beszélgettünk azonban Vásárhelyivel az amerikai életről, karrierjéről, az amerikai sportról és a fiatal ujságiró a következőkben mondotta el amerikai szereplésének történetét:

— Mikor másfél évvel ezelőtt átmentem Vásárhelyi Lajos New-Yorkban, hogy ujságiró legyek, nem tudtam, hogy milyen nehéz feladat vállalkozom. Nem tudtam, hogy milyen nehéz feladat az amerikai ujságirói pályán elhelyezkedni. Nem tudtam, hogy az amerikai ujságirói pályán próbáltam elhelyezkedni. Már az első próbálkozásomnál kiderült, hogy végig kell járni az amerikai élet iskoláját és csak azután lehet sikert felmutattni. A legelején kezdtem, beálltam gyári munkásnak. Egy hatalmas présgépen dolgoztam, a fejem mellett egy óriási lenditőkerék forgott, lábammal kellett a gép munkáját szabályozni. Heti 14 dollárt kerestem.

— Az első kedvező alkalomnál elmentem poharat mosni, majd portás lettem. Magába szivott a modern bábel, sokszor éjjeli munkát kellett vállalnom. Nagyon lennt voltam. Ujságról, magyar lapról eleinte szó sem lehetett. Azután ugy követték egymást az állások, mint egy szindarab jelenetei. Ablaktisztitó, üveges, aztán uccai fényképész voltam. Igy ismertem meg az amerikaiakat, igy tanultam meg angolul. Ekkor már hetenkint 200 pengőt kerestem.

Egy napon egy magyar ujság került a kezembe. A buffalói nemzetgyülés magyar gyorsirót keresett és nehány dollárral a zsebemben, elindultam Buffaloba.

— 900 delegátus vett részt a buffaloi nemzetgyülésen és ennek a 900 személyes kis parlamentnek én készitettem el a nemzetgyülési naplóját.

— Három nap alatt 160 irógépelt oldalt tett ki a napló.

— Amerika egyik legnagyobb magyar lapja, a *Szabadság* meghivott munkatársnak. Chlevelandba utaztam. Csak egy hétig dolgoztam itt, mert beláttam, hogy az igazi sikert Newyork jelenti.

— Visszautaztam Newyorkba, ahol beléptem az Amerikai Magyar Népszava szerkesztőségébe. Megkaptam a lap hamupipőkéjét, a sportrovatot. Korrekturákat csináltam, egészen lent voltam. Aztán hat hónapig ujságirói munka következett, a sportrovatot felhoztam az élre. Egész oldalakat kaptam és munkásságom során felismerték a sport jelentőségét.

— Ekkor magyar birkozót neveztem be a newyorki birkozóvilágbajnokság küzdelmére és sikerült is ötvenezer főnyi sportpublikumot szerezni. Egyetlen megmozdulás sem tudott olyan tartós sikert produkálni, mint a magyar sport és ez az érdeklődés a mai napig sem csökkent. Két hónapos elindultam Európába. Piheni akartam. De nem tudtam abbahagyni az amerikai iramot. Kiakartam épiteni az amerikai magyar sportkapcsolatokat és hozzásegitettem az amerikai bajnokcsapatot, a Fall Riverset európai turájához. A Fall Rivers menedzsereinek sportszerütlen akciója arra késztetett, hogy a Ferencváros elnökénél bevágjam a Fall Rivers további utját. Az amerikai futballsport és a saját magam presztizse arra késztetett, hogy tiszta vizet öntsek a pohárba és ez sikerült is.

Amerika magyarsága hatalmas eleven erő. Ez a magyarság állandóan hazavágyik, szivesen ölel keblére hazai sportembert akkor, ha jó sportot kap és ha figyelmét idejében felhivják a magyar sport eseményekre. *Biztos vagyok abban, hogy a kitünő debreceni kupagyőztes csapatnak óriási sikere lesz Amerika magyarlakta városaiban.* Ezt az akciót olyan amerikai egyéniségek fogják velem együtt garantálni, akiknek poziciója és egyénisége már magában rejti a magyar sport egyik legérdekesebb és legfontosabb sikerét, az amerikai magyar közvélemény meghóditását.

A jó ruhákat kiválogatták és elvitték a betörők a Komlóssy-ut egyik villájából

Vakmerő betörés történt tegnap a Komlóssy-ut egyik villájában Ismeretlen betörők behatoltak a villába, feltörték a kamarát, ahol a házbeliek a ruhanemüeket tartották és onnan mintegy 700 pengő értékü ruhanemüt elloptak.

A Komlóssy-ut 26. sz. villában lakik Zsilinszky Sándor vámőr százados családjával együtt. Tegnap reggel a házbeliek észrevették, hogy a villa udvarán lévő kamara, amelyben lakattal lezárt ajtó mögött ruhanemüeket tartottak, nyitva van. Bementek a kamarába és nagy megdöbbenéssel vették észre, hogy a kamrában volt ruhanemüek: ágynemük, fehérnemük, felső ruhák eltüntek. Keresni kezdték és a villa kertjében, hátul az egyik fa alatt észre is vettek pár ruhadarabot, de a többi mind hiányzott.

A betörők, akik minden valószinüség szerint ismerősök lehettek a villában, a keritésen keresztül másztak be és álkulccsal nyitották fel a ruhás kamara ajtaját. A kamarából valamennyi ruhanemüt elvitték és az egyik fa alatt kiválogatták a régebbi ruhákat amelyeket otthagytak, — azonban mintegy 600—700 pengő értékü ruhanemüt elvittek.

Zsilinszky Sándor százados feljelentést tett a rendőrségen, ahol megindult a nyomozás.

SZINHÁZ

Holnap, pénteken este nyilik a szinház

Négy hónapos szünet után holnap, pénteken este nyilik meg ujból a Csokonai szinház. Kardoss igazgató teljesen ujjászervezett, nagyszerü társulatát már hirből ismeri a debreceni közönség is, mely a holnapi diszelőadáson mindjárt az első alkalommal egy parádés este keretében bizonyitja be jó előzetes hirét. A megnyitó estét ünnepi nyitány vezeti be, melyet Kardoss igazgató üdvözlő beszéde követ, hogy azután sor kerülhessen, a Himnusz eléneklése után, Herczeg Ferenc

Szendrey Julia

cimü, nagyhatásu szinmüvének előadására, melyben az uj drámai együttes először lép a Csokonai szinház szinpadjára.

Szombattól, szeptember 20-tól kezdődőleg minden este a már világszenzációs zenéjü, uj operett-sláger

Viktória

szerepel a szinház müsorán. Az uj operettet, mely régi kedvencek viszszatértét és egy sereg uj szinész bemutatkozását hozza, — káprázatos fénnyel állitja ki a szinház. Teljesen uj ruhák és diszletek készültek a Viktória szombati bemutatójára és a közönség egy felejthetetlen sikerü este emlékével távozik a szinházból.

A szinház igazgatósága felkéri mindazokat, akiknek kiadó szobáik vannak, hogy cimeiket a szinház titkári irodájában bejelenteni sziveskedjenek.

Csinos, fiatal nőket görlöknek alkalmaz a szinház, kiknek kifogástalan megjelenésük, szép hangjuk van és táncolni tudnak. Jelentkezés a

Junius kezdete óta egy rendes Ford szériakocsi

akadályokban és emelkedésekben bővelkedő és a rossz időjárás által különösen nehézzé tett 2000 kmnyi országuton jár szakadatlanul, hogy nagy teljesitményével beigazolja a Ford autónak hosszu távolságok lefutására rossz uton is alkalmas voltát.

Eddig meg-tett:

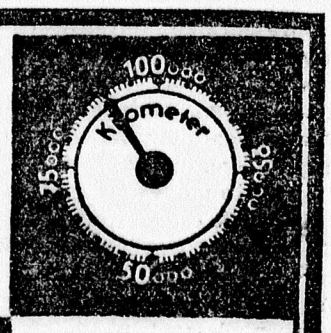

90 nap alatt 90 000 Km-t

Ford

Vevőkiszolgálás (service) mindenütt!

FORD MOTOR COMPANY A.-G. / BERLIN-WESTHAFEN

Közel egymillió pengőt tesz ki Hajdumegye közuti költségvetése

Hajduvármegye elkészitette a közuti költségelőirányzatát, amely képet ad a végzendő megyei utmunkákról is. A költségvetésben a kiadás 883.783 pengő, a bevétel pedig 885.363 pengö, az egyenleg tehát 1579 pengö.

A költségvetésbe be van állitva 260 kilométer törvényhatósági utnak a fenntartási munkája 210.000 pengővel, 53 kilométer törvényhatósági ut kiépitése — amit már régebben elhatározott a közgyülés és amelyet ebben az évben megkezdtek, végzésére az OKH. kapott megbizatást. Ennek a munkának az árát 10 éves részletben törlesztik. — Az 1931 évi részlet 245.414 pengőt tesz ki. Ebből az OKH. által épités alatti utból 40 kilométer már elkészült, 13 km. a jövőre marad.

Eddig a következő utak épültek ki:

Hadház—Hajdudorog 8177 méter
Böszörmény—Szoboszló 5000 m.,
Nánás—Nyiregyháza 5025 m.,
Dorog—Tokaj 4088 m.,
Józsai utak 7500 m.,
Téglás—Bökönyi 1683 m.,
Szovát—Derecske 3976 m.,
Nádudvar—Ujváros 5535 m.

A bekötő utakból az OKH. 48 kilométert fog megépiteni és 16.2 kilométert már vállalatba is adtak neki. Ennek a 16 kilométernek a földmunkája már legnagyobb részben elkészült, vagy pedig folyamatban van.

Ilyenek:

Nánás—Nyiregyháza 4700 m.,
Nánás—Ujváros 6000 m.,
Földes—Derecske 5500 m.

Ezeknek az utaknak vizesmakadámmal való burkolása 1931—32. évben fog megtörténni, de lehetséges, hogy már 1931-ben teljesen befejezik. A költségeket 4 év alatt törlesztik. Az első évi részletre a költségvetésbe beállitottak 126.002 pengőt.

A többi munkák, melyek a költségvetésben szerepelnek, uttest tartozékoknak stb. elkészitése.

Az utadó épen ugy mint tavaly az idén is 15 százalékot tesz ki.

A Szinpártoló Egyesület alakuló közgyülése előtt

Az egyesület tagjai nagy kedvezményben részesülnek. — Tagul lehet jelentkezni a „Debreczen" szerkesztőségében.

Többször hirt adtunk már arról, hogy milyen nagyarányu akcióba kezdt az alakulás előtt álló Debreceni Szinpártoló Egyesület.

Az egyesület müködése kettős irányu: egyrészről széleskörü munkásságot fejt ki a debreceni szinikultura felvirágoztatására, másrészről tagjainak páratlan kedvezményeket nyujt a szinházlátogatással kapcsolatban. Az idei sziniszezonban csupán az egyesület tagjai kapnak kedvezményt, még pedig ha bérletet váltanak 35 százalékot, napi jegyvásárlásoknál pedig 25 százalékot. — Az egyesület tagsági dija igen minimális, ugy hogy a tagsági dijra forditott összeg sokszorosan megtérül a nyujtott kedvezmények által. — Olvasóink kényelmére a „Debreczen" kiadóhivatalában is felfektettünk belépési iveket, ugy hogy a József kir. herceg-utca 1. szám alatt lévő kiadóhivatali helyiségben is lehet aláirni a belépési nyilatkozatokat.

Egyébként az egyesület alakuló közgyülését rövidesen megtartják. Tekintettel az idő rövidségére, ezuton hivják fel azokat, akiknél taggyüjtő-iv van, hogy azokat sziveskedjenek Perjéssy Mihály táblai tanácselnöknél, az előkészitőbizottság elnökénél (Kir. Itélőtábla) sürgősen beszolgáltatni.

A „Debreczen" sportkirándulása Bécsbe a magyar-osztrák válogatott mérkőzésre

Indulás Debrecenből 20-án reggel, visszaérkezés 22-én délben. — A részvételi költségek egy teljes napi bécsi ellátással s lakással, autóbuszközlekedésekkel, meccs-jeggyel és III. osztályú gyorsvonati vasútijeggyel együtt 86 pengő. — Jelentkezni lehet csütörtök estig a szerkesztőségünkben.

A sport barátait bizonyára örömmel fogja eltölteni az a hiradásunk, hogy a „Debrecen" előfizetői és olvasói részére, a vasárnapi osztrák—magyar válogatott mérkőzésre Bécsbe kirándulást szervezünk.

A sportkiránduláson való részvételre csütörtök estig lehet a *„Debreczen"* szerkesztőségében jelentkezni, amikor a meccs helyek biztositása végett a jelentkezéseket végleg lezárjuk.

Debrecenből szeptember hó 20-án, reggel hét óra 06 perkor indulnak el a résztvevők Budapestre, haova 11 óra 10 perckor érkeznek meg. — A Bécsbe való indulás ugyanaznap déli 13 óra 15 perckor történik a keletiről. Megérkezés gyorsvonattal Bécsbe 17 óra 47 perckor. A pályaudvarról autóbuszon a Hotel Bayerischer Hofhoz indulunk, ahol közös vacsora után megszállunk.

Szeptember hó 21-én, vasárnap reggeli után a délelőtt szabad rendelkezésre áll. Tizenhárom órakor közös ebéd. 14.45 órakor indulás autóbuszonon a Hohe Warten levő pályára, hol több mint ötvenezer néző jelenlétében fog lefolyni a mérkőzés. Ülőhelyek a II. arénában vannak, a „Debreczen" előfizetői és olvasói részére fenntartva. Meccs után autóbuszon a szállóhoz megyünk. Az est mindenkinek szabad rendelkezésére áll. Találkozó pontosan 23 órakor az Ostbahnhof III. oszt. várótermében. Visszaindulás 23.45 órakor. Érkezés Budapest Keleti pályaudvarra hétfőn reggel hat óra húsz perckor. Indulás ugyanazon pályaudvarról Debrecenbe reggel hét óra ötven perckor. Érkezés Debrecenbe déli 12 órakor.

A részvétel teljes költsége a fenti szolgáltatásokkal együtt 86 pengő, — melynek egynegyedrésze a jelentkezéskor, a többi része péntek délután négy óráig fizetendő le a *„Debrecen"* szerkesztőségénél. A visszautazásnál Budapesten hosszabb ideig is lehet tartózkodni, amennyiben a visszautazás *harminc napon belül bármikor egyedül is megtehető.* További felvilágositásokat készséggel ad a szerkesztőségünk.

A magyarbarát angol tőcserkész Debrecenbe érkezik

A mult évben a nagy angliai cserkésztáborozáson a magyar cserkészek is részt vettek s a magyar cserkészek között több debreceni is volt Mezey Béla cserkészparancsnok vezetésével.

Az angliai táborozáson a magyar cserkészek mellett volt állandóan Mister **Spencer**, aki a Rothermere lord megbizásából is kisérőjük, megértő lelkes támogatójuk, segitőjük volt a magyar és debreceni cserkészeknek is — és rendkivül megszerette, becsülte a kitünő debreceni cserkészeket.

Spencer most Magyarországra utazik és felkeresi azokat a cserkészeket, akiket Angliában annyira megszeretett. Spencer ellátogat Debrecenbe is és csütörtök este 10 órakor érkezik meg Debrecenbe. Az állomáson a cserkészek ünnepélyesen fogadják, s az illusztris vendéget Mezey Béla üdvözli. Spencer az Angol királynéban száll meg, ahol Németh Nándor vendége lesz. Pénteken még nézi a Hortobágyot.

Felemelik a csatornázási illetéket

Zöld József főjegyző nyilatkozata a kérdésről

Tegnapi számunkban megirtuk, hogy a város költségvetési tervezete elkészült és abban Ary Lajos főszámvevő bejelenti, hogy a csatornázási illetéket fel kell emelni, mert az eddig befolyt összegek rendkivül csekélyek. Kérdést intéztünk Zöld József főjegyzőhöz, hogy milyen arányu lesz az emelés, mire a következőket válaszolta:

— A csatornázási dijat eddig az elfoglalt terület arányában fizették, a jövőben a nyers házbérjövedelem arányában vetjük ki. Hogy ez milyen százalékos arányu, az egyelőre nem lehet tudni. Pécsen 4 és fél százaléka a nyers házbérjövedelemnek. Más városokban ezen felül még a csatornahálózat kiépitéséhez is hozzájárultak a háztulajdonosok, ismét másutt részint kiépitési költségeket viseltek részint pedig használati dijat még azon felül. Az összehasonlitás tehát Debrecen és a többi városok között nagyon nehéz. Mindenesetre a részletes tervet közgyülés elé terjesztik.

Megindult az őszi vivóélet a Békessy Béla Vivóklubban

Az őszi szezon beköszöntésével a Békessy Béla vivóklubban is megindult az élet és a Simonffy uccai klubhelyiségben máris nagyszámú vivó jelenik meg a tréningnapokon és máris felhangzik a buzdító kiáltás és csattognak a karcsú vivópengék.

A vivóklubban az idén is természetesen a kiváló képességü és páratlan agilitású Fereczy Pál vivómester vezeti a tagok munkáját és irányitja a tréningeket. Seniorok és juniorok, kezdők egyaránt a Ferenczy mester keze alatt dolgoznak, aki páratlan oktató képességével igyekszik minél több jóképességü vivóval fejleszteni a Békessy vivóklub amugy is jeles gárdáját.

Ferenczy mestert nem kell külön bemutatni a debreceni közönségnek, hiszen hosszú évek óta itt él már közöttünk és szimpatikus tagja a debreceni társaságnak. Ferenczy mester keze alatt erősödött a debreceni Békessy Béla vivóklub fel annyira, hogy ma a legelső a vidéki vivóklubok között és a debereceni kardvivók nyerték legutóbb a vidéki vivók részére kiirt bajnokságot is.

A klub nagy súlyt helyez a hölgyek vivására és nemcsak kard, de tőr és epée vivás is állandóan folyik a klub tréningjein. Ferenczy mester azonkivül bevezeti a gyermekek vivását is, természetesen a gyermekek fizikumához mérten és ennivaló, bájos látvány, amint a kis fiúk és a leányok kecses mozdulattal emelik fel a tőrt, vagy a kardot és kiállnak a plansra egymás ellen.

A klub az idén is több versenyt fog rendezni, ifjúsági, junior és szenior vivók részére, megrendezik a klubbajnokságokat és természetesen a már fogalommá vált Békessy Béla vándordijas versenyt. Azonkivül a klub vivói számos versenfen fognak elindulni.

A tréningeket hétfőn, szerdán és pénteken délután 5—8-ig tartják a klub Simonffy uccai helyiségében, ahol felvételre is lehet jelentkezni. Ferenczy mester elfogadja magántanitványok oktatását is az összes fegyvernemekből.

Szőrmeburdák
szakszerü alakitását és javitását jutányos árban vállalom
Adler képesitett szücsmester Batthyányi-u. 2. Telefon 17-08.

Retikült, böröndöt, aktatáskát a készitőnél vegyen! Feuermann böröndös Piac-u. 26. szám (Gambrinus átiáró)

HAJDUMEGYE MÉG EBBEN A HÓNAPBAN TÁRGYALJA KÖLTSÉGVETÉSÉT.

Szeptember végén lesz a közgyülés.

Hajduvármegye törvényhatósági bizottsága már elkészitette a költségvetését, amelyet még ebben a hónapban, minden valószinüség szerint szeptember 29-én, vagy 30-án megvitatás véget közgyülés elé is terjeszti.

Ugyanezen a közgyülésen betöltik az árvaszéki ülnöki állást is, mely dr Hadházy Béla lemondása folytán megüresedett.

A közgyülésen több szabályrendeletet is tárgyalnak, igy például a szegényalap rendezésére vonatkozót is. Ugyanis az uj közigazgatási törvény kimondja, hogy a fegyelmi pénzbüntetésekből szegényalap létesitendő, amelyből aztán a községek szegényügyi kiadásaihoz járul hozzá a vármegye.

A beavatottak több felszólalást várnak a mezőgazdasági helyzet ügyében is.

ötszáz pengő előleggel

állami és városi alkalmazottak uj házat vehetnek 25 éves adómentességgel, 350 négyszögöl telekkel, — Kassai-ut és Mélyfurás között. — Hátralékot lekötött lakbérrel törleszthetik. Értekezni tulajdonosnál, Vár-utca 10.

NYOLCVANNÉGYÉVES ÖREGEMBER BETÖRŐFOGÁSA.

Zalaegerszeg, szeptember 17. Merhart József balatonfüredi lakos szobájába z éjjel betörők jártak. A 84 éves férfi an eszre felébredt és mikor észrevette, hogy a pénze eltünt, vasvillával kereste a betörőt, végül az ágy alatt megtalálta, majd átadta a rendőrségnek.

Elhanyagolt könyvelés

rendbelhozását, órakönyvelést, minden alkalmi munkát vállal mérlegképes könyvelő. Megkeresése-seket „Adószakértő“ jeligére a kiadóba kér.

ÁLLÁST IGÉRT, PÉNZT CSALT KI A HISZÉKENY EMBEREKTŐL.

Szekszárd, szeptember 17. A szekszárdi ügyészségen feljelentések érkeztek egy **Suszter Jánosné nevü** asszony ellen ,kai a vármegye több kőzségében a hiszékeny emberektől 150 pengőt csalt ki azzal, hogy ennek az összegnek ellenében a budapesti Beszkártnál, ahol neki nagy összeköttetései vannak, állást tud szerezni. — Az asszony a pénzzel együtt eltünt.

Jó minőségü tégla és cserép

kapható Tóth és Sebestyén téglagyárából. Eladás Fürdő ucca 2. Telefon: 610.

ÖNGYILKOSSÁGGAL VÉGZŐDÖTT A VAGYONFELOSZTÁS.

Szentes, szeptember 17. Vasárnap Csongrádban **Gyovay János** gazdálkodó vagyonfelosztás miatt összeveszett a feleségével és konyhakéssel megszúrta. Ezután a tanya udvarán felakasztotta magát. Felesége haldoklik.

Debreczen sz. kir város

Csokonai Színháza

Pénteken

1930. szeptember 19-én este 8 órakor, bérletszünetben

SZENDREY JULIA

Szombaton

1930 szeptember 20-án este 8 órakor bérletszünetben, és az utána következő napokon minden este az idei szezon első operettpremierje, Budapest, Berlin, Lipcse, Hamburg operettszinpadjain óriási sikert aratott magyar operett

Viktória

Kápräzatos kiállitás.
Ragyogó uj diszletek.
A legjobb szöveg,
Gyönyörü muzsika.
Szenzációs tancok,

Világsiker!

Kerti lakást

kereselk 2 szobával, fürdőszobával és összes mellékhelyiséggel, kis kerttel, — hol a baromfitartás meg van engedve, október 1-re. Ajánlatokat „Kerti lakás“ jeligére kérek a kiadóba.

HÁROMHÓNAPI FOGHÁZRA ITÉLTÉK A PÉNZESLEVELEK DÉZSMÁLÓJÁT.

Gáncs Dénes, budapesti postaaltiszt többizben megdézsmálta a gondjaira bizot leveleket. Amelyikben pénzt, — vagy valamilyen értéket sejtett, azt felbontotta az értéket zsebrevágta, majd a boritékát újból leragasztotta és a levelekt rendeltetési helyükre juttatta. A budapesti büntetőtörvényszék háromhónapi fogházra ítélte Gáncsot, a tábla Zelenka-tanácsa az ítéletet ma jogerősen helybenhagyta.

VIGJÁTÉK PREMIER A VIGSZINHÁZBAN.

A tegnapi est vig-est volt a Vigszinházban. A bemutatott két vigjáték — bár mindkettő mult évi produkció — nagyon sikerült. Különösen szellemes és kedves fordulatú a *„Szerelem rózsái“* c. nyolcfelvonásos kis kép, amelyet a kvzönség őszinte derüje kisért a bemutatón. A mese a fiatal férjről szól, ki szorgalmas, pontos mintaférj, akinek azonban egy hibája mégis van: titokban nősült meg. A barátok — akiket elfelejtett az esküvőre elhivni, — mikor megtudják a titkot, elhatározzák, hogy meg fogják viccelni. Elcsalják egy mulatóba, ahol a fiatal férj az első pohár pezsgőtől „becsíp“. Mulatságosnál mulatságosabb jelenetek után már a revolveréhez akar nyúlni, mert a feleségénél mindent veszve lát, amikor megmagyarázzák neki a történteket, a férj boldogan öleli magához élete párját.

A darabot Raymund *Cannon* rendezte nagy hozzáértésel. Jelenetei amellett, higy teljes részletességgel gondosan felépitettek, káprázatosak és gyorsan pergők is. A főszerepeket Jane *Collyer* és Conrad *Nagel* Játsszák teljes sikerrel.

A kísérő film az *„Esetleg Napóleon“* Reginald *Denny* iróí talentumát és játéktudását dicséri, — bár korántsincs olyan sikerült, mint az előbbi — mégis érdemes megnézésre.

A két vígjátékhoz *György Mihály* zenekara szolgáltatta a zenét. Különösen szépen játszották Offenbach „Orfeusz“-ának és *„Szép Heléná“*-jának jól ismert számait.

(bj.)

KÉT MAGYAR FIATALEMBER A BÉCSI ESKÜDTSZÉK ELŐTT.

Bécsből jelentik. A bécsi esküdtek előtt ma vonták felelősségre Ferenczi Sándor 21 éves napszámost és Lekei Ferenc 27 éves cipészt gyilkosság miatt. A két magyarországi származású vádlott agyonütött egy nyugatmagyarországi Kosztrics István nevü parasztot, aki jóindulatúan magával vitte őket kocsijával Bécsbe és Bécsből vissza otthonáig. A gyilkosságot a Bécsből való visszatérés közben követték el s elrabolták tőle Bécsben kapott 300 schilling készpénzét. A két tettest később Németországban tartóztatták le.

Husz tagu angol, holland és svájci csoport érkezett a hortobágyi hidivásárra a „Debreczen" idegenforgalmi propagandája révén

A „Debreczen" szerkesztősége az IBUSz. közreműködésével széleskörü propagandát folytatott heteken át a fővárosban tartózkodó idegenek között. — A vendégeket a „Debreczen" szerkesztősége kalauzolja ma a Hortobágyon. — Intervenciónkra az IBUSz. összes propaganda-kiadványaiba állandóan felveszi a Debrecen-Hortobágyi kirándulást is.

Részletesen beszámoltunk arról az idegenforgalmi akciónkról, a melynek következtében a „Debreczen" szerkesztősége az összes magyarországi hivatalos utazási képviseletekkel, s igy elsősorban az IBUSz.-al és annak helybeli menetjegyirodájával megállapodást kötött a debreceni idegenforgalom fejlesztése és fellenditése érdekében. Hirt adtunk arról is, hogy ezzel kapcsolatban mindent el fogunk követni, hogy a Magyarországon tartózkodó idegenek figyelmét a szeptemberi hortobágyi hidivásárra felhivjuk.

Hosszas személyes tárgyalások és levelezés utján sikerült az IBUSz. s különösen annak vezérigazgatója **Bársony Oszkár** őméltósága, valamint a kirándulási osztály vezetője **Rózsa Lajos** igazgató ur előzékenysége folytán ezt a propagandát szerkesztőségünknek megcsinálni. — A fővárosi összes nagy szállodákban az elmult napokban odaérkezett idegenek között német, angol és francia nyelvü prospektusokat osztottak szét, amelyben a hortobágyi hidivásár különleges voltára és az azzal kapcsolatos látnivalókra hivtuk fel a külföldiek figyelmét.

A propaganda következtében a „Debreczen" szerkesztőségnek sikerült ezuttal egy husz tagu, angolokból, svájciakból és hollandokból álló külföldi társaságot Debrecenbe hozni. — A társaság szerdán délelőtt autón indult Budapestről. Az IBUSz négy autója hozta az előkelő társaságot. — Az ebéd Szolnokon volt, mig a vacsorát már Debrecenben költötték el a vendégek, akik az est folyamán a városban még sétát tettek kalauzolásunk mellett. A programban az IBUSz külön kiemelte, hogy az **Arany Bika** valódi világvárosi kényelemmel berendezett szálloda s a külföldi vendégek még igy is meglepetéssel konstatálták, hogy tényleg egy igazán nagyvárosi kényelemmel berendezett szállót találtak.

A programm egyik vonzóereje-ként van feltüntetve az Angol Királynőbeli „**Bunda**". A vendégek alig szálltak ki az autóból, már is a „Bunda" iránt érdeklődtek, a mely a programban érdekességének megfelelően van leirva. — A „Bundá"-ban tett látogatás igazán mély hatást tett a külföldiekre, akik el voltak ragadtatva a látottaktól.

A külföldiek esütörtök reggel autóikon a „Debreczen" szerkesztőségének vezetésével kimennek a Hortobágyra, ahol délig maradnak, megnézik a vásárt és a csárdában ebédelnek.

Itt emlitjük meg, hogy az IBUSz utazási rovatunk szerkesztőségéhez intézett soraiban közölte, hogy a legközelebb kiadandó propagandakiadványaiban a Debrecen—Hortobágyi kirándulást állandóan szerepeltetni fogja és igy az utasok ideirányitása lényegesen megkönnyittetik.

A „Debreczen" idegenforgalmi propagandájának ezek az ujabb eredményei bizonyára hozzá fognak járulni ahhoz, hogy városunk a nemzetközi idegenforgalomba — ha lassan is, de biztosan — mentől szorosabban kapcsolódjék bele.

A körmös patkó, két püspökladányi iparos találmánya

Egyszerü találmány fekszik előttem s két levél. Amaz a magyar zseni nagyszerü alkotása, emez a külföld elismerő szava, tele hizelkedéssel és csábitó ajánlattal. A határon tul már elment a hire, ott már a számitó ragadta kezébe a tollat, itthon mégcsak érdeklődéssel is alig vannak iránta. Nem csodálom! Ez a magyar nemtörődömség az, amely ezer éven át szertefoszlani hagyta megvalósitható álmainkat.

Im, egy találmány fekszik előttem. Nemcélja a városi ember életét praktikusabbá, könnyebbé tenni, csak a mezőgazdának jelent hihetetlen értéket és kényelmet. Szürke *patkó* ez. De nem a sablonos, megszokott, hanem uj magyar találmány, *két püspökladányi iparos zseniális munkája.* E mellett a találmány mellett akarok egy pár szót szólani, erre akarom reáterelni a figyelmet, mert a külföld, a német és francia már kezét nyujtja érte. Nekünk nincs szükségünk rá? Hiszen őstermelő állam vagyunk s lótenyésztésünk az elsők között van Európában. Csak éppen nekünk nincs szükségünk arra, amit most itthon kaphatnánk meg, de később talán kétszeres áron hozunk be. Mert behozzuk, ha kétszeresébe kerülne is, oly gazdaságos.

A *„körmös patkó"* előállitása alig kiván nagyobb technikai berendezést, mint a most forgalomban levők gyártásánál használt gépezetek. „A találmány a patkók azon fajtájára vonatkozik, melynél a patkó járófelületén a surlódást növelő és a terhelést felvevő köröm van. *Az eddigi körmös patkóknál a körmöt szilárdan beépitették" — s igy ha a patkó elején levő u. n. köröm lekopott, uj patkót kellett veretni.* „E találmányt ezt a hátrányt kiküszöböli és oly uj körmös patkót javasol, melynél a köröm oldható kötéssel van a patkó testébe rögzitve ugy, hogy a lekopott köröm minden nehézség nélkül eltávolitható és uj körömmel kicserélhető", csupán egy csapot kell elforgatni. „A csap fejében az elforgatás megkönnyitésére" egy bevágás van, melybe valamely lapos tárgyat, pl. késpengét bevezethetünk. *A köröm kicserélése tehát nem igényel külön szerszámot vagy csavarkulcsot, ugy hogy utközben bárhol történhet, ha tartalékköröm rendelkezésre áll." „A találmány szerinti patkó igen gazdaságos, mert az egész patkó helyett csupán a kopott körmöt kell kicserélni"...*

Ha e patkó forgalomba kerül, ami remélem, hogy hazánk gyáraiból indul utnak, az egész világ agrárnépe és érdekelt iparossága felfigyel, annyival is inkább, mert egy munkában levő patkó legalább két esztendeig eltart s akkor is csak a pata igazitása végett kell leszerelni. És az ára semmi körülmény között sem lesz több, mint a mostanié.

Ha a gazda és a vállalat számitást tesz, lehetetlen hinnem, hogy legyen ember, ki elnézze, hogy ez az érték is elmenjen a többi után messze idegenbe s onnét hozzuk be azt, ami a mienk s vigyük külföld boldogitására munkánkat, keresetünket.

És a két feltalálóban, *Vágó* László és *Kiss* Albert püspökladányi iparosokban van annyi szeretet e haza iránt, hogy boldogitására előnyökről is lemondanak az értékesitésnél, de azt akarják, hogy magyar munkásnak adjon kenyeret e találmány és e csonka ország kulturáját hirdesse az elszálló hir a messze idegenben.

(V. E.)

A SINGER VARRÓGÉPEK MÉGIS A LEGJOBBAK!

A vércsék leghasznosabb ragadozó madaraink

Irta: *dr. Nagy Jenő.*

Nagyon sok téves természettudományi felfogás van belerögződve a köztudatba, amelyet szinte lehetetlen kiirtani, mert a szépirodalom és a napisajtó, amely az emberek igen nagy többségének egyedüli szellemi tápláléka a természettudományilag meglehetősen analfabéta s amely szaktudását főképpen csak az elmúlt idők széuirodalmából meriti, amelynek művelői, habár még közvetlen közelről ismerték is a természet életét, s azért azt szépen és hűen le is tudták irni, de azért a természetkutatás gyermekéveiben még sok téves nézelet is vallottak.

Egy ilyen általánosan begyökerezett téves felfogás az, amely a vércséket vérengző, gyilkos s ártatlan madarainkat, főkép a szelidség jelképét, a galambot pusztító madaraknak tartja.

A galambot kerülgető vércse, mely a közhit szerint „hússal él („mint a vércse"), hogy a fogát meg ne sértse" általánosan s nagy előszeretettel használt hasonlat, amely csak arra jó, hogy ennek az általában nagyon hasznos és sík és dombvidékeinket annyira megélénkítő kedves kis ragadozó madárfajunkat rossz hirbe keverje s a tudatlan és lelketlen puskásokat még annak az elejtésére biztassa, pedig valamennyi fajtája *törvényes védelem alatt áll!*

Ennek a vércséket helytelenül megítélő felfogásnak egyik jelensége az a közlemény is, amely a minap jelent meg, s amely ugyancsak igyekszik a jámbor madarat a gyilkos rablólovagnak feltüntetni.

Aki ismeri a vércsét, annak nagyságát, s igy teherbirását, az csak mosolyog az olyan meséken, hogy az felnőtt galambokat elfog, s azokat egy torony tetejére hurcol. De a legtöbben nem ismerik közelről a vércsét, de meg nem is sokat gondolkoznak a dolgon, hanem elfogadják készpénznek az egész históriát, hiszen „ujságban van" s igy terjed a helytelen felfogás, amely azután, hozzájárul annak a madárnak a pusztulásához, amely pedig a mező, erdőgazdaságnak megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz!

De hát miért is van az, hogy ezt a kis ragadozó madarat általában oly kegyetlen madárgyilkosnak tartják? Ennek az oka az, hogy a vércséket az emberek általában, beleértve a vadászokat is, — nem képesek megkülönböztetni a hozzájuk különben is nagyon hasonló több kisebb ragadozó madaraktól.

Hozzájuk hasonló nagyságú ragadozó madarak: a törpe sólyom, kobasólyom és karvaly; kissé nagyobbak a galambász, héja, a vándor sólyom és a kerecsen sólyom. E madarak mind, — a kaba sólymot kivéve — a madárvilág vérszomjas rablólovagjai, amelyeknek a zsákmányai közé tartoznak az összes elérhető madarak, kezdve az apró cinkétől fel az egész hatalmas vadlúdig.

És ugyan hány ember ismeri fel az utcákon szedegető, verebek közé csapkodó karvalyt, törpe sólymot, vagy a galambot levágó és elvivő héját vagy vándor sólymot? E gyilkosságokat rendszerint a vércsék számlájára könyvelik el, ha pedig a gyilkos madár kissé nagyobb, akkor a héja, kánya, ölyü neveket szedik elő, vidékek szerint, anélkül azonban, hogy a valóságot eltalálnák. Elismerem, hogy a ragadozómadarakat nagyon nehéz ismerni, s még hozzá röptükben, ahogy a szemük előtt elsuhannak, de épp azért nem szabad mindjárt rávágni a madarat levágó ragadozó madárra, hogy: vércse.

Amikor tehát valahol a vércsét rajta kapnak madárfogáson, ott az esetek 98—99%-ában nem a vércse volt a tettes, hanem a fel nem ismert s tévesen, egyszerűen vércsének titulált valamelyik már a fentebb emlitett ragadozó madár.

Az esetek 1—2 százalékában némelyik vörös vércse igen igen ritkán, ha egér s bogár tápláléka szűkösen van, s erre jó alkalom kinálkozik el-elfog egy-egy fiatal madarat, azért azonban nem szabad elitélni az egész „vércse" nemzetséget, mert az eme teljesen elenyésző, számba sem jöhető kártétel mellett, oly óriási hasznot hajt a mezőgazdaságnak az egér, sáska, szöcske, tücsök pusztitásával, hogy az kellően fel sem becsülhető.

A kisebbik kék vércse, pedig a legkedvesebb, legfinomabb s gyöngédebb szervezetű ragadozómadarunk, amelynek már az egér is szinte túlerős ellenfél, s amely majdnem kizárólag bogarakkal mint sáska, szöcske, tücsökkel, cserebogárral stb. él. Ezt az abszolute hasznos, kedves kis madarat és bogarász vércsének is nevezem, hogy igy a nevében is benne legyen a hasznos főtulajdonsága. Ezek tulajdonképen nem is ragadozómadarak a táplálkozásuk szerint, mert azt zsákmányolják, amit a vetési varjak, vagy a gébicsek, hanem csak alakjukra hasonlitanak kicsi takaros, hosszúfarkú sólymokra.

A Piac uccai galambgyilkos se volt tehát vércse, mert nem is lehetett, hiszen a kicsi vércse semmiképen se tudná a nagyobb, nehéz galambot elvinni, s

Nékám Lajos rektor érdekes előadása a budapesti tudományegyetemen

A vérbaj a világtörténelemben.

Budapest, szept. 17. A Pázmány Tudományegyetemen szerdán délelőtt iktatta be hivatalába az uj rektor magnifikusz-t, az uj kari dékánokat. Délelőtt 10 órakor az egyetemi templomban Serédi hercegprimás Veni Sanctét tartott és ünnepi misét pontifikált. A mise után az egyetemi tanárok és a diákság átvonultak az aulába. — Doleschall Alfréd lelépő rektor nyitotta meg a díszülést:

— Az emult évben — mondotta — a megszokottnál sürübben adódtak a katholikus egyház szervezetével kapcsolatos ünnepi alkalmak. Az egyetemi tanács ősi tradicióihoz maradt hüséges, amikor ezen alkalmakból saját spontán elhatározásával részt kért és vett. Ha ezért szemrehányásokkal illettettünk, ugy érette a felelősséget teljes készséggel vállalom.

Kijelentette Doleschall professzor, hogy amennyi lelkesedéssel vette át a rektori méltóságot egy évvel ezelőtt, annyira kiábrándulva és szárnyszegetten válik meg most attól. Kiábrándulásának oka az, hogy az ugynevezett egyetemi önkormányzat a gyakorlatban tulnyomóan tartalom nélkül való elméleti illuzióvá hígult.

Nékám Lajos, az uj rektor magnifikusz tartotta meg ezután székfoglalóját, azokat a hatásokat tárgyalta, amelyeket a szifilisz a világtörténelemre gyakorolt:

— A vérbaj eredetére nézve — mondotta — két nézet áll egymással szemben. Az egyik szerint ez a baj már az óvilágban is mutatkozott, a másik szerint Kolumbus hajói hurcolták be Amerikából. — Európában VIII. Károly francia király nápolyi hadjárata után lettek figyelmesek erre a bajra, amikor 1494-ben a 30.000 főnyi zsoldos seregből mindössze 8000 katona maradt meg. A többit elpusztitotta a morbus neopolitanus, vagy másképpen a morbus gallicus. A menekülő zsoldosok, kalandorok és kurtizánok szertevitték e betegség csiráit és pár év alatt egész Európát elárasztotta ez a baj. A szifiliszbe fulladt háborunak nagy politikai kihatásai is lettek mindenfelé, a szörnyü betegség következtében megváltozott az emberek viselkedése, ruházkodása, divatja, a betegség nyo mait takargatni kellett.

Részletesen foglalkozott Nékám rektor a terhelt VIII. Henrik angol király karakterével, aki elszakitotta Angliát a katolikus egyháztól és megalapitotta az angol vallást. Fertőzött volt II. Fülöp spanyol király és felesége. — A Balkánon is valóságos népbetegség lett a szifilisz. **Magyarországon I. Lipót Magyarországot oly deportálási területnek tekintette, ahova az Ausztriában összefogott fertőzött embereket, kéjnőket, naplopókat és tolvajokat betelepithették.**

Légióra megy azoknak a kiváló tudósoknak, iróknak, költőknek és müvészeknek száma, akiket a szifilisz tett tönkre. Heine, Lenau, Daudet, Guy de Maupassant, Wilde, Schopenhauer, Nietzshe, Schuman, Paál László, Munkácsy, Ady és még sokan szerepelnek a névsorban. A vérbaj nem kimélte a császárokat, politikusokat, hadvezéreket sem. **Potyorek táborszernagy, Lenin és Wilson későn felismert paralizise az geész emberiségre, főleg azonban a magyarságra végzetes következményeket idézett elő.**

A vérbaj ciklusát 5—600 évre teszik, amelyből napjainkig körülbelül már 400 letelt. Közép-Európa már tul van a legveszélyesebb kor közepén is és fokozatos megbékülésre számithat, amikor — 200 év mulva — a szervezet már megszokta a kórt, nem reagál többé reá, a tünetek enyhülnek, majd észrevétlenül elmaradnak. Az orvostudomány az egyik pillér a javulás utján és hathatós ellenszer a szörnyü baj ellen a családi monogámia. Azonban a családalapitás ma nagyon nehéz különböző gazdasági okoknál fogva. Nincs ma miből élnie a magyar munkásnak. Aránytalan a keresetek eloszlása. Csődbejutott a társadalom mentalitása, az otthon hovatovább hotelszerüvé válik. Vissza kell álltani a magyar erkölcsöket.

Ezután Farkas Géza orvostudományi dékán tartott tanévmegnyitó beszédet. Örömmel állapitotta meg, hogy jelentékenyen csökkent a gyermekhalandóság s meghosszabbodott az emberek munkaképes szakasza. A 60 éven tuliak arányszáma folyton növekedőben van.

Az uj rektor zárószavaival ért véget a megnyitó ünnepi ülés.

---

még hozzá a torony tetejére, hanem minden valószinüség szerint egy *galambász héja* vagy egy *vándorsólyom.*

Előbbi rendszeresen hordja a debreceni galambokat, erről a galambtenyésztők is tudnának mesélni, utóbbi már ritkábban, de azért ősztől tavaszig szintén ellátogat a városok fölé s némelyiknek annyira megtetszik a gazdag galambállományú vadászterület, hogy megtelepedik valamelyik magas tornyon, s akkor azután nap-nap után idehordja a zsákmányát, a galambot, amelynek a tolla csakúgy repül, amikor a gyilkos hozzáfog zsákmányának az elfogyasztásához.

Sok alföldi város tornyán volt már hosszabb-rövidebb ideig ily kóbor rablólovag, amely azután alaposan meg is tizedelte a város galambállományát. Természetesen, hogy valamennyi helyen a vércsét szidták és átkozták, mert a vándorsólymot senki sem ismerte fel benne.

Aki tehát vércseféle madarat lát ayáron, amint az a fiatal fecskéket üldözi, majdnem teljes biztonsággal rámondhatja, hogy az kabasólyom és nem vércse. Aki pedig télen a verebek közé csapni látja a „vércsét", az biztosra veheti, hogy az vagy törpesólyom, vagy a karvaly, ha pedig a galambokat üzi s vágja egy ragadozómadár, az vagy galambászhéja, vagy vándorsólyom. Igen ritka kivételek nem fogják lerontani ez általános szabály érvényét.

Jegyezzük tehát jól meg, hogy a vércsék nem az a gyilkos kegyetlen madarak, amint őket a szépirodalom szereti feltüntetni, vagy amilyeneknek őket a nagyközönség, sőt még a vadászok igen nagy része tartja, hanem igenis, az erdőnek s mezőnek nagyon kedves, vonzó, élénk teremtményei, amelyek általában nagyon hasznosak, s igy törvényes védelem alatt is állanak.

Az alföldi legelők, s tarlók felett könnyen felismerhetjbk az egyhelyben szitáló, libegő vércséket, amelyek ilyenkor egérre, gyikra lesnek; a szöcskéket,sáskákat, tücsköket már kisebb magasságból lecsapva fogjákmeg.

A Hortobágyon az akácligetekvén telepesen fészkelnek a kékvércsék, s ezeket valósággal szent madaraknak kell tartani, mert a felszaporodott szöcskét, sáskát ők és a vetési varjak pusztitják a legszorgalmasabban.

Komoly és jó megfigyelő vadászember ezt már rég észrevette, s nem is bántotta sehol e kedves kis sólymokat. De a tudatlan, szeles puskások részéről bizony még most is veszély fenyegeti őket. Az ilyen esetben azután a képzett, olvasott, higgadt vadászközönségnek jut az a feladat, hogy vadásztársait kioktassa s a magyar föld egyik kedves és hasznos madarát a zoktalan üldözéstől megmentse.

Ma van az
ATLANTIC
a beszélő csodafilm
bemutatója fél 7 és 9 órakor.
Még van:
37 zsöllye
49 erkélyülés
19 zártszék
22 elsőhely
21 páholyülés.
Aki ma nem kapna jegyet, szíveskedjék még ma előjegyeztetni a további napokra. Péntektől naponta 3, vasárnap 4 előadás lesz
Uránia.

Riskó Kossuth ucca 3.
szűcsmühelyében
Szőrmebundák
elsőrendü kivitelben
készülnek.

A GYÖRMEGYEI ARZÉNMÉRGEZÉSEK TÁBLAI TÁRGYALÁSA.

Győr, szeptember 17. A győri kir. itélőtábla felebbezése folytán szerdán foglalkozott Orbán Áronné és Orbán József kerkanémeti falui lakosok arzén-mérgezési ügyével. A zalaegerszegi törvényszék Orbán Áronnét szándékos emberölés büntettében életfogytiglani fegyházra itélte, mert férjét 1914 juniusában arzénnel megmérgezte. A másodrendü vádlott: Orbán József ellen az a vád, hogy nagybátyját: Orbán Árpádot mérgezte meg. Orbán József bünössége mellett döntő bizonyitékot nem tudtak találni és ennek következtében a törvényszék a vád alól felmentette. A királyi itélőtábla mindkét vádlottra nézve elfogadta az I. foku bíróság által megállapitott tényállást és a törvényszék itéletét teljes egészében helybenhagyta. Az itélet ellen a királyi ügyész, Orbán Áronné és védője semmiségi panaszt jelentettek be.

Fürdőkádak
fürdőkályhák, mosdók klosett csészék, klosett ülésdeszkák, piperecikkek és mindennemü vizvezeték berendezési tárgyak
Fülöp Miklós
vizvezeték szerelő mester, Debrecen, Csapó-u. 3. Telefon 9-17.

az uj ujlaki pala
MINŐSÉGE, GAZDASÁGOSSÁGA FELÜLMÚLHATATLAN
NAGYBÁTONY-UJLAKI EGYESÜLT IPARMŰVEK R.T. BUDAPEST V. VILMOS-CSÁSZÁR-UT 32.
Képviselők: Grósz József fakereskedő, Debrecen; Lukács Vilmos és Testvére tetőfedő vállalata; Engel Bence fakereskedő, Vámospércs; Farkas Béla fakereskedő Alsójózsa; Mayer Sámuel fakereskedő, Nádudvar.

Utban a Földközi tengeren Levante-telé

Alexandria, szept. hó.

Az athéni nagy követségek nagyon szivesen fogadtak. Reichmann ur, a titkár, nemcsak mint hazafit, hanem, mint szomszédot fogadott, mert ő meg nyiri ember.

Az egyiptomi vizumom nem volt egész rendben. Baj van az ember politikai megbizhatóságával, továbbá előttük mindenki gyanus, aki bemegy, már tudniillik koleragyanus.

Megkértem tehát Reichmann urat, hogy a magyar követség intézze el ezt a kis akadályt az egyiptomi követséggel és ne kössenek belém a hajóra szállásnál.

A magyar követség egy udvarias, nagyon szép francia levelet irt át az egyiptomi követhez, aki meghatalmazott miniszter s miután előttem felolvasták, gondosan boritékba zárták, ide adták, hogy ezzel menjek el az egyiptomi követségre.

Az idő pénz: az utazásnál igazán fontos, mert mindent meg kell fizetni. Én is rohantam a szeptember 3 (Odos tri szeptembrou) uccába és a 110. számu házban megtaláltam a követséget.

Ide nehéz bejutni simán.

A diszbeöltözött ajtónállót angolul üdvözlöm; ő hivatalos, komoly arccal fogadja és másfelé néz.

— Megállj csak, te fekete ember!

Előveszem a nagy pecsétes, hivatalos levelet, mutatom neki. Elkapja. Mondja, jöjjek be. Viszi szobáról szobára, végre a követhez. Az felbontja és arab betükkel ráirja: rögtön elintézendő!

Én az előszobában már ekkor ültem és csevegtem utazásom céljáról egy titkárral. Végre jön a titkár is — egy fiatal, de nagyon hizott ember — és kitünő németséggel megmagyarázza, hogy menjek el Pireuszba, az ő konzulátusukhoz, vigyem ezt a hivatalos levelet, rögtön elintézik és már holnap mehetek.

Kezet nyujtott, jó utat kivánt és eljötem. A fekete kapus kikisért és udvariasan szalutált.

3000 éves kő-fürdőkád Knozoszból.

Mehetek már Egyiptomba.

Ma délelőtt első utam Pireuszba vezetett. Kettesben mentünk, magyar ismerősömmel. Ő még nem volt itt. A földalatti villamos kirepit Athénből, azután a földszinten halad. A 10 kilométer utat néhány perc alatt megfutván, az uj, nagy állomásról Athén évszázados kikötőjében vagyunk. Zug az emberáradat. Fütyöl, indul, érkezik a hajó.

— Még itt van csak sok hajó!

— Mondd, megvan-e a jegyed fele. koma?!

— Oda adtam én az egészet! — feleli megijedve.

— Barátom! Az retur-jegy volt, a felével visszamehettél volna. Most ujat váltasz; egy pohár sör oda!

— Az ördög bánja, de itt még elgázol valami.

— Zárkózz utánam, mert most meg már te veszel el! — figyelmeztettem.

Megyünk a rengeteg árus nép között. Észreveszem a finn konzulátust. Itt megkérdem, hol az egyiptomi. Felmegyek a negyedik emeletre, ott a konzulátus. Azt hittem, hogy a finn tud németül. Szólok hozzájuk, csak néznek.

Itt nem tudnak németül. Angolul kérdem. Magyarázzák. Azt meg én nem értem. Megkérdem még egyszer és kérem, hogy lassan mondja. Egy hatalmas finn fiatalember elmondja, sőt igéri, hogy el is vezet. Hatalmas lábai mutatják, hogy jó futballista. Mondja is, hogy a magyarokkal sokat versenyez. Budapestet nagyon szereti; egy pár profi futballistát meg is nevezett. — Elérünk az ucca végére. Ott látszik a követség zászlója. Bucsuzik. Én köszönetem mellett egy csésze kávéval hálálom meg a szivességét.

Kandia látképe Kréta szigetén.

A konzulátuson már nem kezdtem elől, hanem a kevésbé ékesen öltöztetett feketének mindjárt a pecsétes levelet nyomtam az orra alá. Vitte a titkárhoz, aki egy nagyon kedves fiatalember. Elolvassa a követ irását, maga mellé ültet, két bizonyitványt elém tett, kiállitottam és abba a rovatba, hogy ki vállal politikai megbizhatóságomért jótállást, oda irtam a magyar követséget és csatoltuk a levelét. Két fényképet ragasztottak fel és odaadták, hogy rögtön vezessék be a szükségeseket utlevelembe. Az irodában több uri ágens. Görög, egyiptomi, olasz stb. Mind jól körülnéznek. Egyszerü turista ruhámat különösen nézik és az egyik kérdezi a konzuli titkártól: miféle ember? Ő professzort mondott. Még jobban nőtt az ázsióm. — Elültem a titkártól oldalt egy mélyen süllyedő bőrfotelbe és beszélgettem az ágensekkel. Ezek a görög hajót ajánlották.

Tiz percen belül kezembe kaptam az iratokat.

— Good bay! — nyujtotta erős kezét a titkár és jó utat kivánt.

Kint zugott a várakozó, szegény népség. Némelyik már két-három nap óta ide jár és még ma sem lesz kész.

— Már itt is vagyok, — mondom a magyar komának. — aki nem győz eléggé bámulni a magas, tetejetlen házakon, a nagy poron és kiszáradt uccai parkon.

— Gyere, most nézzünk hajó után!

— Hiszen csak holnapután utazol?

— Azért kell ma hajóra alkudni!

Görög hajón megyek.

A kikötő tele hajóügynökséggel. Bemegyek egybe.

— Mikor megy Alexandriába hajó?

— Másodikán, uram. Egy román s egy görög.

— Mi az ára a II. és a III. osztályon ?

A román II. osztály 2400 drachma, a III. osztály 460 drachma; a görög — pislant — jóval olcsóbb. II. osztály 1200 drachma, III. osztály 435 drachma. Jó hajók.

Köszönök. Eljövünk, hogy majd, ha meggondolom, visszajövünk.

— Oláh hajón nem megyek! — jelentem ki.

— Azt jól teszed! Inkább a görögnek add a pénzed!

— De barátom, már én kétszer esküdtem meg, hogy görög hajón nem utazom. Régiek, szennyesek, semmi kényelem és a görög kosztot nem birom. Ez utóbbi a legkönnyebben megoldható, mert én, az alkalmi bicsérdista, szőlővel elütöm éhségem. Menjünk Athénbe, ott ismerek egy görög ügynökséget, az többet mond róla.

Körüljárván a kikötőt, a görög hajót nem leltük, pedig ott volt a többi közt.

A görög nagyon szivesen fogad.

Krétai férfi.

dicséri a „Miaulés“ nevü hajóját és mindig oda teszi : felényi az ára, mint a másiké.

— Harmadik osztályon ne utazzon az ur. Sokan vannak és minő hely az ? !

A görög szavára megvettem tőle a jegyet. Keresett rajtam 15 százalékot.

Beszállás a hajóra.

A hajó 6 órakor este indul; 5 órakor a hajón kell lenni, mondta a görög kétszer is.

En megtartottam a rendet. Fél6 órakor az utlevélvizsgálatnál voltam Pireuszban. Mint a héjják, jöttek rám a bárkások. Mindenféle nyelven kiabáltak. Ajánlották a bárkát. Egyik megfogott elől, másik hátul és közben ketten egymást ütötték. Végre megállok és botommal csinálok rendet. Csendesebbek lesznek. Majd ujra jönnek. Lassabban beszélnek.

Keletnek szégyene ez a proletárhad és nem tudja megszüntetni. — Ezek keresztülvitték, hogy a hajók nem állanak a mólóhoz, hanem tőle száz méternyire a tengeren állanak és minden utast és árut ők hordanak ki és be. A helybeliektől nem sokat keresnek, de az idegent szörnyen becsapják és szörnyen molesztálják. Mindenki panaszkodik rájuk, de azért virágzik ez a szégyenletes rend.

Az utlevélvizsgálat és vámvizsgálat gyorsan ment. Megint jön a bárkás, hogy a hajóra visz.

— Hol a hajó és mi tkér?

Leirja, hogy 50 drachma (4 pengő). Mellé irom: 20 drachma. Rázza a fejét és tol, hogy üljek le. Nem megyek, mert a vizen aztán Miltiadesz unokája a legény és ha nem igérek, nem visz tovább, hanem veszekedik.

Ujra ir 30 drachmát (2.40 pengő); én mutatom a 20-at és már máshoz

Óriási olajos, boros cserép fazekak Knozoszból, 3000 évesek.

fordulok. Erre ez kétségbeesetten 25 drachmát ir. Én elfogadom. — Beülünk és lassan evez. A hajó a raktáraknál vár. Nehezen tud oda jutni. Beemel a hajó feljárójára, csomagomat viszi előre. Jön a fizetés. Odaadom neki a kialkudott 25 drachmát. Ledobja az asztalra, hogy neki 30 kell. Én mondom, nem adok többet. Ő dünnyög és jön utánam. Ott hagyom, hogy szólok a rendőrnek. Dühösen felkapja és elmegy.

A hajón terepszemlét tartok. Nem csalódtam: régi, öreg hajó. Mossák, de hiába, szennyes. Semmi kényelem. Tömeglakás a II. osztályon is. Nem is nagy hajó. Tele rakják áruval. Alig lehet mozogni. Felsóhajtok és ujra megfogadom, de erősen, hogy görög hajón nem utazom többé.

Amint igy busan járom körül, — egy fiatal német jön felém.

— Német ön? — kérdi.

— Nem. magyar vagyok.

— De azért tud németül?

— Tudok

— Az jó. legalább tudunk kivel beszélgetni! — jegyzi meg mögöttem a másik.

Bemutatkozunk. Az egyik Willy, a másik Walter; mind a kettő Braunschweigból. Szidjuk a görög hajót. Ők könnyen beszélnek, mert 20 százalékot lealkudtak a kapitánynál Alig fizetnek valamit. Világjáró német ifjak; én is engedtem volna nekik.

Éj a tengeren.

A vén hajó nem indult pontosan. A mögötte levő 7 órakor már sürgette. Üvöltött neki. A mienk rá se hederitett. A kapitány nyugodtan udvarolt egy kis hamis szemü görög nőnek. A nő tartotta vissza tisztétől. Végre a révkapitány jelzett, indulni kellett. A nő megfogta a kapitány kezét, alig tudott felszaladni a parancsnoki hidra.

Indultunk. A sok hajó közt lassan ment ki hajónk. A kikötő bejáratánál egyet dudált, tisztelgett: ezzel neki indult a tengernek és az éjszakának. A kapitány le is szaladt a hidról és tovább udvarolt. Mi a szigetek közt haladunk. Soká kisérnek Athén és Pireusz lámpái.

Hajónkat a hold vezette. Dicsfényben ragyogó utat jelölt ki számára az örökké nyugtalan tengeren. A csillagok segitettek neki.

A hajó közönsége lassan elhelyezkedett. Csend lett. A harmadik osztály ugy nézet ki, mint egy csatatér. Emberek, asszonyok szanaszét hevertek.

Én a tömeglakást nem fogadtam el. Arra kértem egy olasz pincért, hogy egy alsó ágyat adjon. Nem tehette

— Rendben van öregem! — és mentem a II. osztályu fedélzetre helyet keresni. Ott egy nyugszéket kifeszitettem, belefeküdtem, kabátommal betakaróztam és nyugodni tértem.

Egy darabig a csillagokat néztem és azon gondolkoztam, hogy adtam-e ki rosszabb helyre pénzt valaha, mint ezen a hajón kabint vettem? Kisült, hogy soha. Végre elnyomott a buzgóság és aludtam.

Éjfél után 2 óra tájban gyermekek orditozása riasztott fel. Ez is a II. osztályu tömeglakásból jön. Még a kapitány is ijedten ugrik ki a kabinjából és idegesen kérdezi:

— Mi.... mi?

— Ez a családi utazás, két-három kis gyermekkel!

A tenger hullámzott, a gyerekek tengeri betegséget kaptak. Többé nem aludtam. Néztem a csillagok emelkedését és sülyedését, amint a hajó libikókázott. Reggelre hüvös lett. A Nap itt nem teketóriázik soká. Szürkület nincsen. A sötétet világos követi és a láthatáron megjelenik a Nap.

E reggelen a tenger nagyon hullámos volt. Szél is fujt. Feltünik egy sziget. Nem kellett soká keresnem. Kréta szigete. Hosszu sziget. Nyolc óra tájban annyira megközelitettük, hogy ki lehetett venni, hogy bizony ez kopár hegyvidék, csak szép, nagy öblében vár bokros, erdős vidék.

Tiz óra volt, mikor hajónk bement Kandia uj kikötőjébe és horgonyt vetett.

— Meddig állunk itt? — kérdem a másod-kapitányt.

— Délután 5 óráig! — feleli.

— Szép idő, addig ki lehet menni.

— Egész nyugodtan, tessék!

A világhirü

Mercedes-Benz

személy és teherautók

és a M. kir. áll. Vas-, Acél- és Gépgyárak által gyártott, tehát

magyar gyártmányu

MÁVAG-MERCEDES-BENZ

teherautók, autóbuszok és különleges autók vezérképviselete és eladási központja:

MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RT. Budapest, IV., Váci-utca 24.

Körzetképviselet: Révész Imre Debrecen, Hunyadi-utca 21. sz.

Az egyik német fiu meg magától a kapitánytól kérdi meg. Ő ugy tudja, 6 órakor. Ez biztosabb. Eddig berakodik.

Kandia városában.

Közben bárkások jönnek. Csalogatnak. Először azt mondják, harminc drachmáért fejenként ki- és behoznak. Végre 15 drachmában megállapodunk.

Kandiai muzeumban.

A 101. számu bárkás kivisz ötönket.

— Itt szép muzeum van! — mondom.

— Tehát keressük fel, feleli Walter.

Rögtön látják a németek a Nord Deutsche Loyd irodáját. Bemennek és ott egy fiatal tisztviselő megmagyarázza. Megtaláljuk. Lefizetjük a 6.50 drachma (50 fillér) belépti dijat és az egyik teremőr a legrégibb görög kulturvilágba bevezet. Négyezer éves kulturemlékek ezek, Knozosz városából, melyet még Minos király alapitott a Krisztus előtti III. évezredben. Ez elpusztult és egy uj, magas kulturáju nép telepedett rá, mig végre ez is elpusztult. A romokat ujabban rendszeresen feltárták és Kandiában egy a velenceiek által a XVI. században épitett áruházban kiállitották. Hatalmas márványszobrok, óriási boros és olajos agyagedények, falfestmények, reliefek hirdetik e kor magas izlését. Ezekhez a szépen festett agyagedényekhez csatlakoznak a bronz halotti urnák, bronzsisakok, kőurnák, fából készült koporsók, agyag fürdő kádak, öt-hat mécses összeépitve, a luszter-szerü mécs, 20—100 égővel, — agyagból.

Bár kissé zsufoltan van kiállitva, de e gazdag korszak még gazdagabb emlékeit Athénben kellene kiállitani, hol több ember látná, nem itt, ahová a hajó hetenként egyszer jön.

A muzeumból nagy lelki gyönyörüséggel távoztunk. Kocsin kimentünk és megnéztük magának Knozosz városának a romjait.

Fél órai kocsi-ut. Ez is elég a nagy melegben. Bámultuk az évezredes kulturát és a rendet, melyben a kiásott város romjai vannak.

Maga Kandia olyan, mint a többi görög város. Poros és meleg. Mindjárt láttuk, hogy a krétai elegáns viseletben jár. Kék, gatya-szerü ruhája térdig ér. Csizmát visel alatta. Fején kerek bárányból sapkát. A rendesen öltözött férfi igen szép. A nők már nem ilyen izléses ruhát viselnek. A rendesen öltözött ott is megjárja.

Nagyon sok üzlet van. Főképen csizmadiák és bocskor-készitők vannak sokan. Ajánlják a kész csizmát 200 drachmáért. Sok a kifőzés, de már elkéstünk és ehető kosztot itt nem találtunk. Nagyobb vendéglőben ettünk. E vidéken ma szőlőt termelnek, mazsolát aszalnak és olajat sajtolnak olajfa gyümölcsből. Az uccai árusok szőlőt, fügét árulnak, szörnyü kiabálással.

Jól széjjel néztünk, volt időnk rá. Pár órára kiültünk a tengerpartra, megittunk egy kávét és visszavitettük magunkat a hajóra.

A hajó egyre rakodott. Ezer kosár szőlőt, ezer láda mazsolát, néhány hordó ételolajat vett fel. Mindenütt szőlőskosarak voltak. Ugy láttuk, a csomagolással nem voltak kész, mert hol 20, hol 50 kosárral siettek; még igy is lemaradt 50 kosárral, pedig a hajónk 7 óra helyett fél 10 órakor indult el.

Viharos ut Alexandria felé.

A tenger viharos volt. Nagy hullámok tarajzottak a hajó körül. Az öreg hajó nyöszörgött. Az utasok is nyöszörögtek. A rossz levegőjü tömeglakások lakóit elővette a tengeri betegség.

Én ujra a fedélzeten rendeztem be hálóhelyemet. Háttal fordultam a szélnek. Fútt a szél, rengett a hajó. Nem sokat aludtam a nagy libikókázásban. Milyen rosszul néztek ki az emberek reggel?! Töröttek voltak.

Reggel a szél elült. A hullámok tehetetlenségüknél fogva sokáig verték a hajót. Ragyogóan sütött a nap a felhőtlen égen. A kapitány helymeghatározást végzett és a hajót helyes utjára vezette.

Egész nap mentünk teljes gőzzel, sehol egy madarat nem lehetett látni. Eszembe jutott az Északi és Keleti tenger gazdag madárvilága, mely kiabálva, de folyton kiséri a hajót. Itt egy se.... A vizből fel-felrepülő halak ezüstfényben ragyogva hosszut repülnek a vizen. Madár helyett a halak repülnek.

Este felé ezek is elmaradnak és a hajó egyhangu zugással szalad az óriási vizvilágban. E napon mindössze két hajóval találkoztunk. Nagyon messze voltak tőlünk. Alexandriából Pireuszba mentek.

A Nap fényes ornátusban ment le. Palástja nagyon biboros volt. Alig tünt el, beállott az este. Hüvös szél keletkezett. A hajón utitársaim vigan vannak. Fiatal görög nők görög dalokat énekelnek. A férfiak körülülik és hallgatják.

Éjfél lett, midőn a hüvös, aránylag csendes éjszaka pihenő székemben aludni tértem. Nagyon jól aludtam a hüvös, harmatos éjszakában. Mire felébredtem, hajnallott és az alexandriai kikötő világitó tornyai hivogattak.

Még egy jó órát szaladt az öreg hajó, mikor az uj kikötő bejáratán átmentünk. Hajónk jelzett. Megállott, horgonyt vetett.

Vártuk az orvosi és a rendőri vizsgálatot.

Ecsedi István

Mikor a vendéget is megharapja a kutya

Felmentéssel végződő testisértési pör a debreceni törvényszék előtt.

Érdekes pört tárgyalt szerdán délelőtt a debreceni törvényszéken dr Jeney Sándor tanácselnök büntető tanácsa.

A vádlott özv. Hintalan Edéné hajduszoboszlói lakos volt, akit a debreceni kir. ügyészség gondatlanságból okozott sulyos testisértés vétségével vádolt. A mult év októberében történt ugyanis, hogy Szatmári Gábor hajduszoboszlói lakos bement Hintalanné korcsmájába. Ott kisebb mennyiségü italt fogyasztott.

Miután fizetett, eltávozott. Közben azonban eszébe jutott, hogy özv. Hintalan Edéné a fizetéskor átadott 1 pengőből nem adott vissza. Nem akarta a pénzt ott hagyni s ezért visszafordult. Az ajtóban azonban az ott lévő kutya, amely nem volt megkötve, a lábába harapott.

A kutyaharapás következtében Szatmári több mint nyolc napig volt beteg.

Az esetből kifolyólag eljárás indult özv. Hintalan Edéné ellen, a kit szerdán vont felelősségre a debreceni törvényszék. A bizonyitási eljárás után az ügyész, majd pedig dr Fráter Sándor ügyvéd, a vádlott védője beszélt. A védő felmentést kért védence számára, annyival is inkább, mert a főtárgyaláson dr Horváth Arthur törvényszéki orvosszakértő ugy nyilatkozott, hogy a seb nyolc napon belül gyógyult.

Maga a sértett az elnök kérésére kijelentette, hogy nem kivánja a vádlott megbüntetését.

Jeney elnök rövid tanácskozás után kihirdette az itéletet, amely szerint a törvényszék özv. Hintalan Edénét az ellene emelt vád alól felmentette. — Az itélet jogerős.

Herceg Esterházy Pál

rábaközi husgyárának lerakata, Piac-utca 30.

Megnyilik a hét folyamán! Ha jót, olcsót és izleteset akar enni, akkor okvetlen kóstolja meg készitményeinket! — Gyógysonka, teavirstli, különféle felvágottak, gróf Széchenyi vajkülönlegességek, sajtok, kompótok, halak, teasütemények nagy választéka! Kérjük rendelményét telefonon feladni, mi azonnal továbbitjuk. Telefonszám: 1-49. Esterházy prágai pácolásu sonkái világmárka!

Minden darabért felelősséget vállal a

Faipar butorüzlete

Király ucca 4. szám.

Cimre ügyeljen.

Intézeti ruha-szövetek, csikos blúzkelmék, matrácok, paplanok, flanel-takarók — a megszokott olcsó árban

Petriknél

Szentanna u. 5.

Női-, férfi- és gyermekharisnyák, vásznak és asztalnemüek nagy választékban.

A cordbársony ujdonságok megérkeztek. Jóminőség! Nagy választék! Szolidár!

A NAP HIREI

Milleker professzor külföldi meghivatása

Nagy kitüntetés érte a debreceni egyetem földrajzprofesszorát és ezidei dékánját, Milleker Rezső dr-t. A krakkói egyetem bölcsészeti kara egyhangu határozattal meghivta, hogy a folyó félévben előadássorozatot tartson az egyetemen. Milleker professzor valószinüleg október közepén utazik Krakkóba, ahol az egyetemi földrajzi intézet fogadja. — Krakkó után több német egyetem és tudományos intézet meghivásának tesz eleget.

— **Változások a rendőrfelügyelői karban.** A debreceni rendőrkapitányság felügyelői karában rövidesen több változás fog történni. Vasdényey István felügyelőt november hó 1-ével Turkevére helyezik át osztályparancsnoknak. — Beregszászi Dezső felügyelő pedig, — aki a kerületnél teljesített szolgálatot, — Hajdúnánásra megy osztályparancsnoknak. — A debreceni rendőrkapitányság felügyelői kara viszont két felügyelővel szaporodik, mert Miskolcról báró Wardenert, Nyiregyházáról pedig Gödöle felügyelőt helyezik Debrecenbe.

— **A debreceni egyetem képviselete Korb Flóris temetésén.** Korb Flóris tb. műegyetemi ny. r. tanár ravatalára a debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetem tanácsa koszorút helyezett s a csütörtökön tartandó temetésen dr Kállay Kálmán hittudományi dékán és Neuber Ede egyetemi ny. r. tanár személyében gondoskodott képviseltetéséről.

— **Tabéry Géza Debrecenbe jön.** Tabéry Géza, a neves erdélyi iró, okt. hó negyedikén Debrecenbe érkezik és itt a vármegyeházán felolvasást tart. Tabéry Magyarország több nagyobb városában, igy Szegeden, Győrben, s Pécsen, Miskolcon, Nyiregyházán is tart előadásokat.

— **Mácsai Sándor emlékünnepély.** Folyó hó 19-én, pénteken este nyolc órakor, a Kollégium második emeleti énektermében lesz, amelyre néhai Mácsai Sándor tisztelőit s volt tanitványait, Debrecen város dalos társadalmát és a nagyközönséget, szertettel hívja meg a Mácsai Dalkör elnöksége. Belépődíj nincs.

X Swoboda kályhát vásároljon. — Gyár: Budapest, Andrássy út 14. sz. Kapható: Bészler és Dávid, Debrecen.

— **Nyolcszáz győri munkanélküli koldulási engedélyt kért.** Győrből jelentik: A nyomasztó győri munkanélküliség újabb érdekes esetet produkált. A munkanélküliek nagygyülést tartottak a Vasasok székházában, itt egy küldöttséget választottak, amelyet Udvaros István szociáldemokrata párttitkár vezetésével felkeresték dr Szauter Ferenc polgármestert. A küldöttséget vezető Udvaros István párttitkár nyolcszáz munkakönyvet adott át a polgármesternek azzal, — hogy ezeknek a tulaidonosai több mint 12 hónapja nem tudnak munkához jutni. Legális módon akarnak kenyeret szerezni maguknak, ezért mind a nyolcszázan koldulási engedélyt kérnek a várostól. A polgármester válaszában kijelentette hogy a kérést nem teljesitheti, mert ez szégyene lenne a győri társadalomnak, ellenben három napon belül sürgős segitséget igér. — Máris felhivta a szociálpolitikai ügyosztály vezetőjét, hogy készitse el azok lajstromát, akik sürgős segitségre eszorulnak s a város pénztárából rendkivüli segitség cimén ki fogja **utalni nekik a kivánt összeget.**

ISKOLA-
RUHÁKBAN
a legnagyobb választék!

ISKOLA-
RUHÁKBAN
a legjobb minőség.

ISKOLA-
RUHÁKBAN
a legelegánsabb kivitel.

ISKOLA-
RUHÁKBAN
a legolcsóbb
árak!

a
Magyar Ruhaipar
nál
közvetlen a Bika-szálló-épületében.

Milyen idő volt és milyen idő várható

A Földrajzi Intézet jelenti szeptember 17-én:

A hideg óceáni légtömegek betörése az éjszaka folyamán végbement. A hőmérséklet erősen zuhant, a tegnapi 32 fokos nivóról a mai 20 fokosig. Azonban dacára az erős lehülésnek, csapadék alig esett nehány tized milliméter.

Az időjárásunk a további napokban is változatos lesz, mert az Atlanti Oceán felől ujabb ciklonok követik egymást s igy a felhősödések és felderülések egymást fogják váltogatni.

Mi egyelőre még az északi légáramlás uralma alatt állunk, mely az éjjeli felderüléssel erős lehülést helyez kilátásba. Holnap valószinüen már melegebb déli légáramlást kapunk.

Erős éjjeli lehülés után holnap részben felhős idő várható lőcmelkedéssel.

—oOo—

Fehértói Dániel

Dégenfeld-tér 4. szám.
Telefon: 11-85.
temetkezési vállalatának temetései:

Ruttner István állványozómunkás életének 43-ik évében elhunyt. Temetése a Kossuth uccai temetőháztól lesz folyó hó 18-án, délután öt órakor, az ott tartandó ima után a Kossuth uccai temetőbe.

—oOo—

Anyakönyvi hirek

Házasság: Kanczler István—Pócsi Eszter.

Születések: Beregszászi Imre államrendőr, leány Ilona. — Fekete István földmives, fiú István. — Matolcsi József földmives, leány Erzsébet. — Ember József földmives, fiú János. — Benke István mészárossegéd fiú János. — Fried Frigyes földmives, fiú Zoltán. — Pőörffy Ede m. tisztviselő, leány Irma. — Papp Ferenc földmives, lány Erzsébet. — Zoványi Érpály földmives, l. Ibolya. — Basch Géza kereskedő, leány Ágnes.

Halálozások: Szegezdi Mária rk. 14 hónapos, Wesselényi ucca 107. szám. — Müler Gotthárd rk. 61 éves, Homok u. 125. szám. — Bereczki Zsuzsánna ref. 48 éves, Varga ucca 27. szám. — Váradi Géza rk. Széchenyi út 46. szám. — özv. Bencs Vencelné rk. 79 éves, Petőfi-tér 5. szám. — özv. Bancsók Elekné, ref. 67 éves, Késes ucca 22. szám. — Vári Imre ref. 10 éves, H.-Sámson.

—oOo—

X Ötven fillér a Palj bácsi könyvtárának első képes-meséskönyve, mely a „Debreczen" szerkesztőségében és kiadóhivatalában kapható.

— **Halálra égette a petroleumlámpa az anyát és csecsemőjét.** Miskolcról jelentik: Bükkösd községben Bóczán Sándorné borzalmas módon pusztult el, háromhónapos csecsemőjével. Az asszony az elmúlt éjszaka gyermeke sírására felébredt. Meggyújtotta a petroleumlámpát, hogy elringassa a csecsemőt. A lámpából lassan kifogyott a petroleum és az asszony úgy akarta megtölteni, hogy a lámpa belét nem oltotta el. A láng belekapott a petroleumba és az asszony kezében az üveg felrobbant. A petroleum végigfolyt az asszony ruháján, elborította a csecsemőt. Az asszony, mint valami égő fáklya, segitségért kiáltozva szaladgált a lakásban, de senki sem hallotta meg a kiáltozását és borzalmas kínok között halálra égett. A lángok a háromhónapos csecsemőt is elpusztitották.

Erdei tánc

Arany árnyú alkonyat,
rózsaszárnyú felhő.
Meglegyinti arcomat
a talányos erdő.

Most a végtelen világ
álmodozva hallgat
s babonás melódiát
búgnak halk fuvalmak.

A nagyerdőn feketén
bókol a lombsátor
s benn a sűrű közepén
hétszeres a fátyol.

„Villihad, jer, hűs csalit
ernyén táncra keljünk,
illatok közt hajnalig
lázat énekeljünk."

Csókjuk zsongitó ital
mézes réti zsálya,
s e zsibongó éji dal
csókjuk muzsikája.

Testük ifjú hóvirág,
gyönge, mint a harmat
A határtalan világ
üdvözülve hallgat.

JUHÁSZ GÉZA.

—oOo—

X **„Michel" európai 1931-es** bélyegkatalogus már kapható, orvosi, jogikönyvek legnagyobb raktára, fényképészeti cikkek, papirok, Springer-foto- könyv-, papirkereskedésében — Telefon: 10—57. szám.

X **Értesítés!** Tisztelettel értesítem az ab. megrendelőimet, úgyszintén a közönséget, hogy 23 év óta fennálló bádogos- és szerelőműhelyemet a Csapó utca 11. szám alól a Péterfia utca 8. szá alá helyeztem át. (Ref. gimnáziummal szemben). További párt fogásukat kérve vagyok kiváló tisztelettel Burg Ignác, bádogos- és szerelőmester, Péterfia utca 8. szám.

X **Esőköppenyek, Lodenkabátok,** bőrkabátok, tornacipők, jutányos árban szerezhetők be Antalffy sportüzletében, Varga utca 1. szám.

X **Tankönyvvásár Antalffy könyvkereskedésében megkezdődött.** Használt tankönyvek félárban. Iró- és rajz szerek, füzetek, táskák legnagyobb választékban. Cégre ügyelni tessék. Szent Anna és Varga utca sarkán. — Telefon: 612. szám.

Bristol szálloda
BUDAPEST
legszebb pontján, a Dunaparton.
Uj vezetés mellett ajánlja:
Előkelő patinás szállodájának gyönyörü szobáit, a mai gazdasági viszonyoknak megfelelő polgári árakon:

Egy ágyas uccai	P 10—16-ig
Egy ágyas udvari	P 6—10-ig
Két ágyas uccai, dunaparti	P 24—40-ig
Két ágyas uccai	P 20—24-ig
Két ágyas udvari	P 15—18-ig

A jobb szobák árai fürdőszobával értendők. — Minden szobában hideg és meleg viz, telefon, rádió.

Ettermi árak:

Complett reggeli: kávé, vagy tea, vagy kakao egy tojással, vajjal és jam-al	P 1.20
Kitünő ebéd, vagy vacsora menü	P 2.40
Kitünő ebéd, vagy vacsora menü előétellel	P 4.—

Ezen lapra hivatkozással a szobaárakból külön engedmény. — Szobarendelés lehetőleg 2—3 nappal előbbi eszközlendő. — Bristol szálloda szobáiból és terraszáról a leggyönyörübb kilátás nyilik a Dunára és a budai hegyekre.

Kézre került a Bundi uccai betörés másik tettese is

Szép Imre, a betörés egyik tettese már egy hónapja kézrekerült.

Részletesen beszámoltunk arról a nagyszabásu betörésről, amelyet még a mult év április havában követtek el a Bundi-utcán Tóth Imre gazdálkodó kárára. — Amig Tóth a családjával együtt tanyán volt, azalatt a betörők behatoltak a lakásba és onnan ékszereket, ruhanemüeket, élelmiszereket vittek el. A rendőrség erélyes nyomozást inditott a betörők után, de hiába volt a detektivek munkája, a betörőknek nyoma veszett.

A véletlen azonban nyomra vezette a detektiveket. A mult hónapban elfogták Szép Imre kocsist, aki a megszállott területen lévő Petrozsényből utlevél nélkül jött át a határon. Szép Imre szolgált Tóthéknál, ami gyanussá tette a detektivek előtt. Vallatóra fogták és rövidesen kiderült, hogy a betörést Szép Imre követte el, sőt még az ellopott ékszerek is hiánytalanul megkerültek, amelyeket házigazdájának ajándékozott.

A betörést azonban Szép Imre nem egyedül követte el, hanem büntársa is volt, azonban a büntársának a kilétét nem árulta el és igy a rendőrség nem tudta, hogy hol keresse a tettestársat. — Most aztán a rendőrség bizalmas uton arról értesült, hogy a betörés másik tettese, Nagy János lópoló, a Miklós-utca 35. sz. házban szolgál. — A detektivek ki is mentek a megjelölt házba, ahol csakugyan megtalálták Nagy Jánost, akit előállitottak a rendőrségre. Kihallgatása alkalmával be is ismerte, hogy Szép Imrével együtt résztvett a Bundi-utcai betörésben.

Nagy Jánost őrizetbe vette a rendőrség, de mivel alapos gyanuokok vannak arranézve is, hogy Szép Imrével együtt résztvett a sorozatos baromfilopásokban, a rendőrség tovább folytatja ellene a vizsgálatot.

— **Ma este a Gambrinusban katonazenekar hangversenyez.**

— **Az Urinők Kongregációja** ma délután négy órakor tartja első összejövetelét.

— **Nagyszabású szüreti mulatság a Homokkertben.** A Homokkertben levő ref. Olvasóegyletben szeptember hó 21-én, vasárnap este nyolcórai kezdettel nagyszabású szüreti mulatság fog tartatni. Beléptidij egy pengő és reggeli négy óráig tart. Főnevezetessége lesz ennek a mulatságnak, hogy ekkor választatik meg a Miss Homokkert is. Ezen esemény általános érdeklődést fog kelteni és a rendezőség reméli, hogy nemcsak a Homokkert és a környező telepek ifjúsága, hanem a belvárosból is nagyon sokan fognak abban résztvenni.

A „Debreczen" utazási rovatának szerkesztősége

díjtalanul ad olvasóinknak felvilágositást minden utazással kapcsolatos kérdésben.

Olvasóink figyelmét felhivjuk arra, hogy f. évi október hó 31-ig

AZ OSZTRÁK FÜRDŐHELYEKRŐL 50%-OS KEDVEZMÉNYNYEL LEHET VISSZAUTAZNI.

Részletes ismertetéssel készséggel szolgálunk.

A „DEBRECZEN" előfizetői és olvasói számára a Wörthi tó melletti Veldenben, Krumpendorfban és Pörtschachban napi 10 schillingért biztositunk teljes ellátást, lakást, kiszolgálást, gyógyadóval együtt.

Insbrucki vásár.

Tirol tartomány fővárosa, Innsbruck minden évben, ősszel a bécsi vásár után szintén rendez vásárt, mely alkalomból az Osztrák Szövetségi Vasutak ugy az oda-, mint a visszautazásra 25 százalék kedvezményt nyujtanak. Az idei Innsburcki Vásár szeptember 28-tól október 5-ig tart. Az odautazásnál igénybe lehet venni a kedvezményt szeptember 2ű-től kezdve, október 5-ig bezárólag, a visszautazásnál szeptember hó 28-tól október 10-ig.

Vásárigazolvány szerkesztőségünk utján kapható darabonként 2.50 pengőert.

Különösen felhivjuk olvasóink figyelmét arra, hogy az innsbrucki vásár kedvezményeit azok is élvezhetik, akik Innsbruckon tul akár Svájcba, akár Franciaországba utaznak. Ez esetben kedvezményes jegyet válthatnak Hegyeshalomtól Innsbruckig és tovább Buchsig. Innsbruckban azonban mindenképpen meg kell az utazást szakitani, mert a vásárigazolványt le kell bélyegeztetni.

Svájcba utazó olvasóink
A 45 NAPOS KEDVEZMÉNYES SVÁJCI KÖRUTAZÁSRÓL amelyet több mint 20 különféle változatban dolgozott ki a svájci államvasut kimeritő tájékoztatást kaphatnak.

A „DEBRECZEN" ELŐFIZETŐI ÉS OLVASÓI ELSŐRANGU FŐVÁROSI SZÁLLODÁKBAN ÉS ÉTTERMEKBEN KEDVEZMÉNYBEN RÉSZESÜLNEK.

A „Debreczen" utazási rovatának szerkesztősége kivánatra bármely belföldi vagy külföldi társasutazás összeállitását vállalja előfizetői és olvasói részére.

Felvilágositással szolgál a kiadóhivatal: József királyi herceg-u. 1.

Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértódulásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorra 1 pohár természetes „Ferenc József" keserüvizet. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a Ferenc József viz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában. A Ferenc József keserüviz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Gyászrovat

PÉNTEKEN DÉLUTÁN TEMETIK VÁRADI GÉZA GAZD. FŐTANÁCSOST.

Tegnapi számunkban hirt adtunk már arról, hogy **Váradi Géza** m. kir. gazdasági főtanácsos, Debrecen város törvényhatósági bizottságának tagja, szeptember hó 16-án, kedden este 9 órakor, 71 éves korában elhunyt.

A haláleset hire az egész városban nagy megdöbbenést és általános részvétet keltett. Váradi Géza minden körben szeretetnek és tiszteletnek örvendett s mint az Alsószabolcsi Tiszai Ármentesitő és Belvizszabályozó Társulat igazgatója, megbecsülhetetlen érdemeket szerzett a magyar árvizszabályozás terén.

Váradi Géza korai ifjuságától kezdve életének utolsó napjáig, — több mint 42. éven át működött az Alsószabolcsi Tiszai Árvizszabályozó Társulat kötelékében. E hosszú idő alatt mindenkor önfeláldozó, kötelességtudó és önzetlen tisztviselő volt, valóságos mintaképe a nagytudásu és megértő főnöknek. Hivatásának lelkes szeretetével, kiváló müszaki tudásával, gazdag tapasztalataival és a társulat és ezzel az egész ország vizszabályozása ügyének maradandó értékü szolgálatokat tett.

Mint értesülünk Váradi Gézát a társulat, Széchenyi ucca 46. szám alatti székházából, szeptember hó 19-én, — pénteken délután a róm. kath. egyház szertartása szerint fogják eltemetni, a Szent Anna uccai róm. kath. temetőbe. — A temtést Gebauer temetkezési intézet rendezi.

özv. Szabó Sándorné sz. Kerékgyártó Julianna, életének 78-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 18-án, délután öt órakor lesz a Köntöskert, Bezerédy ucca 6. számú gyászháztól a református egyház szertartása szerint tartandó ima után a Hatvan uccai temetőbe. A temetést a Gebauer temetkezési vállalat rendezi.

Radics János HÉV. főszerelőjének a neje Radics Jánosné sz. Schenk Sarolta, ma váratlanul elhunyt. Temetése 18-án, délután félöt órakor lesz a Pesti ucca 2. sz. gyászházból.

—oOo—

— **Agyonlőtte magát egy német főpolgármester.** Berlinből jelentik: Dr. Kühn, Wetzler város főpolgármestere, Böss, berlini volt főpolgármester rokona, agyonlőtte magát. Kühn ellen mulasztások miatt fegyelmi eljárást indítottak és azonnali hatállyal felfüggesztették állásától.

Kötvénykölcsönöket
váltó nélkül, évi 8 százalék kamattal, félévi utólagos fizetéssel
GAZDAKÖLCSÖNÖKET
váltós alapon, féléves kamatfizetéssel, évi 8 százalékos kamatalapon gyorsan és előnyösen folyósitat, felvilágositást dijmentesen ad
Frenkel Miklós bankháza
Debrecen, Hatvan-utca 2. sz.
Püspöki palotával szemben.

Ha...

Ha majd a szivedbe
Visszatér a béke
Vess egy pár sor irást
Halovány levélre
Ha kisért a multunk
Szomorú emléke,
Hullas pár könnycseppet
Titokban majd érte.

—

De ha már feledted
Emlékét a nyárnak,
Szerelmek vágyai
Ha többé nem fájnak.
Ha ajkad kacagva
Más csókjára vágyna
Ne tudjam meg soha,
Lelkemnek az fájna.

Kelemenné, Diószeghy Ilonka.

Konyári sóstófürdő
e hó végéig nyitva.

— **Pénteken délben helyezik el lord Rothermere koszorúját a Kossuth-mauzoleumban.** Szerdán délelőtt Budapestre érkezett Rothermere lord kiküldötte, aki Londonból magával hozta a lord hatalmas koszorúját, melyet szeptember hó 19-én, pénteken délben 12 órakor helyeznek el a Kerepesi-temetőben levő Kossuth-mauzoleumban. Az ünnepélyen az összes magyar társadalmi tényezők megjelennek. — Rothermere koszorújának széles, nemzetiszínű szalagján a következő felirat olvasható: „In admiration of Kossuth, — Rothermere!"

— **Kedvezményes jeggyel lehet felutazni a budapesti Kossuth-emlékünnepélyre.** A Kossuth Lajos emlékünnepélyére való budapesti útazás ügyében a következőket közlik: hogy Bud János kereskedelemügyi miniszter, valamint a MÁV. elnökigazgatósága a legnagyobb készséggel és megértéssel siettek az útazni óhajtó közönség segitségére. A legnagyobb kedvezmény és a legminimálisabb tarifa alapján állapitották meg a jegyek árát. Megadták ugyan a különvonat kedvezményt is a jelzett árban, azonban a különvonat számára csupán háromóraj budapesti tartózkodást engedélyeztek. Viszont a tegnap délelőtti újabb telefonbeszélgetés értelmében a csütörtökön éjjel 12 órakor induló személyvonatra s a Budapestről pénteken este nyolc órakor visszainduló személyvonatra, tehát oda-vissza útazásra szóló kedvezményes jegy árát személyenként 6 pengő 95 fillérben szabták meg. A kérdés tehát ilyenformán végleges rendezést nyert. Nem különvonat lesz tehát, — hanem a fentebb említett személyvonattal megy fel és jön le a küldöttség. Jelentkezéseket csütörtökön délig elfogad a rendezőség a Függetlenségi Körben és a megbizottaknál. Egyben felkéri a rendezőség mindazokat, akik a különvonatra jelentkeztek, hogy az árkülönbözetet 2 pengő 95 fillért pótlólag ugyanazon helyeken, ahol jegyüket megváltották, kifizetni szíveskedjenek. Ha pedig útazási szándékukról lemondottak volna, a már befizetett összegeket felvenni szíveskedjenek. A rendezőség, — amely különben ma egésznap permanenciában is van, — felkéri a küldöttségben résztvevő egyesületek képviselőit, hogy az ünnepélyen zászlók alatt vegyenek részt.

Zongora tulajdonosok figyelmébe.
HERMEL JÓZSEF az Operaház művészeinek hangolója. hangolást és javitást elvállal.
PIAC UCCA 6. SZ.

Berzéki műterme, fotócikkek, képkeretek, Ferencz József ut 38. az udvarban.

Beleesett a forró vizzel telt teknőbe és meghalt egy 6 éves kisfiu

Mig az asszony Debrecenben járt, azalatt történt a halálosvégü baleset.

Halálos végű baleset történt a mult évben Hajdusámsonban. Monostori Jánosné bejött Debrecenbe, mert itt több dolga volt s be is akart vásárolni. Az asszony gondozására bízott Máthé Sándort azzal hagyta otthon, hogy legyen jó és fogadjon szót. Ugyanakkor megbízta 16 éves leányát, hogy legyen gondja a gyerekre.

Ezekután nyugodtan utazott el Debrecenbe, ahonnan este tért haza. A gyereket súlyos betegen találta. Kérdéseire a leány elmondotta, hogy a kis Sanyikát meg akarta fürészteni, s a konyha földjére egy teknőbe forró vizet tett. Közben hideg vízért ment a kútra. Mig ő kintjárt, a kis fiú beleesett a forró vízbe s leforrázta magát. A leány ágyba fektette a gyereket.

Az asszony nem gondolta, hogy olyan súlyos a kisfiú állapota s nem akart orvost hívni. Ehelyett olajat hozatott a patikából s ő maga kente be a kis Máthé Sándort. A fiúcska három napig kínlódott, mig azután a halál megváltotta szenvedéseitől.

A halálos végű balesetből kifolyólag eljárás indult meg Monostori Jánosné ellen, akit az ügyészség gondatlanságból okozott emberöléssel vádolt. A debreceni törvényszék dr. Jeney Sándor büntető tanácsa szerdán délelőtt tárgyalta etz az ügyet.

A főtárgyaláson dr. Horváth Arthur törvényszéki orvosszakértő terjesztette elő szakvéleményét, amely szerint a kisfiú akkor is meghalt volna, ha orvost hívnak hozzá, mivel nagyon súlyos volt a sérülése.

Az ügyész erre elejtette a vádat Monostori Jánosnéval szemben. A büntető tanács a fiatalkorú leányt gondatlanságáért dorgálásra itélte.

—

MEGFOJTOTTA ÉS A SZALMAZSÁKBA REJTETTE UJSZÜLÖTT GYERMEKÉT.

Tiszafüredről jelentik: Hangyási Jánosnét, a tiszafüredi csendőrök letartóztatták és az egri ügyészség fogházába szállították, mert újszülött gyermekét megölte. Az elvetemült özvegyasszony a gyermeket megszületése után néhány órával megfojtotta és az apró kis holttestet a szalmazsákba rejtette el. Másnap délelőtt akarta elásni a holttestet a gazdasági udvarban. Testvérének nyolcesztendős kislánya reggel a szobában játszadozott és játék közben az ágyra is felmászott Addig játszogatott az ágyon, amig ráakadt a csecsemő holttestére. A kisleány annyira megrémült a borzalmas látványtól, hogy sikoltozva rohant a szomszédokhoz és elmesélte nekik, mit látott otthon. A szomszédok átmentek **Hangyásiék** lakásába és megtalálták a szalmazsákba rejtett kis csecsemő holttestét. Följelentést tettek a csendőrségen az elvetemült asszony ellen, akit hamarosan letartóztattak. Az asszony beismerte a szörnyű bünctelekményt.

—oOo—

— **Holttan találtak egy hattagú családot.** Párisból jelentik: Lyonban egy egész munkáscsalád borzalmas módon pusztult el. Egy munkás, aki kedden regel a barátjáért ment, hogy munkába hívja, hiába kopogtatott a lakás ajtaján. Gyanúsnak találta a csöndet, ezért rendőrt hívott és feltörte az ajtót. Az egész hattagú családol holtan találták. A 37 esztendős munkás az ágyban feküdt és hétéves kislányát a karjában tartotta, mellette feküdt féléves kisgyermeke, felesége pedig az ágy mellett térdelt. A másik két gyermek békésen aludt az ágyban s azt hiszik, hogy a család pusztulását széngázömlés okozta.

— **Tűz a tanyán.** Biharnagybajomból jelentik: Tóth László csillagtanyai gazdaságában az elmúlt éjszaka tűz ütött ki, amely öt búza- és törekkazalt s egy szénaboglyát megsemmisitett.

— **Agyonlőttek egy francia birkozóbajnokot.** Marseilleből jelentik: Morrachini Ferenc, volt francia légsúlyú, (1925) és bantamsúlyú (1928) bajnokot, aki Marseilleben egy bár tulajdonosa volt, kedden két ismeretlen egyén megtámadta és lelőtte. Sérüléseibe belehalt.

— **Megint tovább száguldott a gázoló autó.** Siklós és Nagyharsány között az éjjel egy ismeretlen autó elütötte Orgpán Béla pécsi lakatost, aki oldalkocsis kerékpárján, Lux Mária pécsi leányt vitte magával. A motorkerékpár felborult és túasai eszméletlenül terültek el az országúton, mig az autó továbbszáguldott. Mire a lakatos és a leány magukhoz tértek, már nyoma sem volt. A szerencsétlenül jártakat egy arra jövő másik autó vitte be a pécsi közkórházba.

Az *Alföldi Takarékpénztár Debrecenben* igazgatósága, felügyelő-bizottsága és tisztviselőkara mély megilletődéssel jelenti, hogy

Várady Géza

az Alsószabolcsi Tiszai Ármentesitő Társulat igazgatója, kir. gazdasági főtanácsos stb. felügyelőbizottságának közszeretetben és köztiszteletben álló elnöke f. hó 16-án elhunyt.

Emlékét kegyelettel megőrizzük.

Debrecen, 1930 szeptember hó 17-én.

KÖZGAZDASÁG

Terménytőzsde

A tengerntúli gabonapiacok kedvező helyzetjelentései nyomán nálunk is javuló irányzat érvényesült, amelyben a búza ára csak mérsékelten emelkedett, a rozs, de különösen a tengeri azonban igen nagy nyereséget ért el a határidőüzleti forgalomban. Külfödi ösztönzés nem tette szükségessé az intervenciót, ennek ellenére az a hír volt a terménytőzsdén, hogy történtek intervenciós vásárlások, különösen rozsban és ennek tulajdonitható, hogy a búzával szemben a rozs nagyobb nyereséget ért el. Híre terjedt annak is, hogy a külföld váratlanul nagyobb érdeklődést tanusit a magyar rozs iránt és jelentősebb tételeket le is kötött.

A készárupiacon ugyancsak javult az irányzat, a forgalom azonban csak közepes volt.

A határidőüzlet hivatalos árjegyzése: Búza október 15.43—15.52 (15.51), március 16.92—17 (16.94) május 17.15—17.32 (17.30). Rozs október 8.95—9.16 (9.13), március 10.08—10.30 (10.30). Tengeri szeptember 13.70—13.90 (13.88), május 13.27—13.50 (13.40). Transito tengeri május 12.02—12.20 (12.10).

A készáruüzlet hivatalos árfolyamai. Búza tiszai 77 kg 15.30—15.90, 78 kg 15.45—16.05, 79 kg 15.60—16.30, 80 kg 15.70—16.50, felső tiszai 77 kg 15.20—15.40, 78 kg 15.30—15.50, 79 kg 15.40—15.60, 80 kg. 15.55—15.75, jászsági 77 kg 15.20—15.55, 78 kg 15.35—15.70, 79 kg 15.50—15.85, 80 kg 15.60—15.95.

Pestv. rozs. 8.55—8.75, egyéb rozs 8.55—8.75, tak. árpa I. 13.00—13.50, tak. árpa II. 12.25—12.75, felsőm. sörárpa 18.50—20.00, egyéb sörárpa 14.50—16.75, tiszai teng. 13.85—14.00, egyéb tengeri 13.85—14.00, zab I. 15.00—16.00, zab II. 14.30—14.80, korpa 7.20—7.40, lucernamag 135—145, lóheremag arankás 100—110.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNY VÁSÁR.

Búza 13.14 és boletta, Rozs 7—8 és boletta, árpa 11.50—12, tengeri új szemes 10.—, lucerna 5.50—7, széna 2.80—5, lóhere 5—6, bükköny 4—4.50, szalmaalom 2—2.50, szalma rozs 2.50—3.20, tengeri (O) 13—13.20, tengeri csöves 5.80—6.20.

MŰSZERÉSZ- ÉS VILLANYSZERELŐMESTEREK FIGYELMÉBE!

A Debreceni Ipartestület műszerész, villanyszerelő szakosztálya folyó hó 18-án, azaz ma, csütörtökön este hét órakor az Ipartestület kis tanácstermében — rendkívül fontos ügyben — **szakosztályi ülést tart,** amely ülésre a szakosztályi **tagok teljesszámú** és pontos megjelenését ezúton kéri a

Szakosztály Elnöksége.

VERSENYTÁRGYALÁS.

A kereskedelmi és iparkamara közli, hogy a m. kir. államvasutak debreceni üzletvezetősége nyilvános versenytárgyalást hirdet Karcag és hajdúhadház állomásokon létesitendő központi váltó állitóbódé munkáinak biztositására. Pályázati határidő 1930, október hó 6, déli 10 óra.

Az ajánlatok „Ajánlat a magyar királyi Államvasutakhoz debreceni Üzletvezetőségének 8202/1930. számú hirdetménye alapján Karcag és Hajdúhadház állomásokon létesitendő központi váltó állitóbódék munkáira", cimű felirattal látandók el és a debreceni Üzletvezetőség épitési és pályafenntartási osztályánál (II. emelet 42 ajtó) adandók be.

Az ajánlattételre szükséges nyomtatványok (melyeket a kisiparosok díjtalanul kapnak), valamint a pályázatra vonatkozó mindennemű felvilágositás az épitési és pályafenntartási osztálynál kapható a hivatalos órák alatt, naponként délelőtt 9—14 óra között.

—oOo—

VÁSÁROK SORRENDJE.

Szeptember 21-én. Baja, Érsekvadkert.

Szeptember 22-én. Alsóság, Bátaszék, Redőcsokonya, Fehérgyarmat, Fertőszentmiklós, Gödre (sertésvásár nincs), Tharosberény (sertésvásár nincs), Jászárokszállás, Kóka, Kömlő, Körmend (sertésvásár nincs), Magyaróvár, Nemesnép, Nova (sertésvásár nincs), Szabadszentkirály, Szeghalom (sertésvásár nincs), Szentgotthard lóvásár nincs), Tab (sertésvásár nincs), Tokaj, Veszprém, Kirakodóvásár: Tatabánya, Tiszadob. Állatvásár: Balassagyarmat.

A Vasas játszik vasárnap Debrecenben barátságos mérkőzést a Bocskay ellen

Nem sikerültek a tárgyalások az Austria debreceni vendégszereplésére vonatkozóan.

Tegnap hírt adtunk arról, hogy a Bocskay és az Ausztria között tárgyalások folytak a kitünő osztrák klub debreceni vendégszereplésére vonatkozóan. A tárgyalások nem végződtek eredményesen, amennyiben Ausztria csapata meggondolta a vendégszereplás dolgát és vasárnap pihentetni szándékozik csapatát. A Bocskay elnökségének sportszempontból ragaszkodnia kellett ahhoz, hogy szeptember hó 21-én játszatja csapatát, miután háromheti pihenőnek a szezon elején nagy áldozatokkal megrendezett barátságos mérkőzéseken kitünő kondicióba és formába hozta a kék-sárga csapatot. A debreceni legénységnek okvetlenül mérkőzésre van szüksége a ránkövetkező két pihenő vasárnap egyikén és viszont az látszik helyesebbnek, hogy ezen a vasárnapon kerüljön a pályára a csapat s egy vasárnapi pihenővel induljon neki három erős mérkőzésének, amelyet okt. hó 5, 12 és 19. napjain a Nemzeti, Hungária és Ujpest meccs jelent.

A Bocskaynak a Bástya és a Vasas között volt választása, természetesen mind a kettő csak barátságos mérkőzés keretében óhajtott mérkőzni Debrecenben. A Bástya azonban csak olyan feltétel mellett jött volna le, — hogy a következő vasárnap a Bocskay adta volna vissza a látogatást Szegeden. Ez sportszempontból nem mutatkozott előnyösnek, mert az előbb említett három mérkőzés előtt nem adott volna pihenőt a Bocskaynak, s másrészt viszont a hosszú útazás is tehertételül mutatkozott ennek a megoldásnak. Igy a Vasas ajánlkozását fogadta el a Bocskay, számolva azzal is, hogy az első ligába most visszakerült csapat játéka újságképen hat a debreceni közönség előtt.

A Vasas mérkőzése a legteljesebb mértékben alkalmas arra, hogy érdekes sportélményül szolgáljon. — A Bocskay tréningbe veheti ezen a mérkőzésen a Bobák—Zemler szárnyat, s meggyőződhetik viszont Budaynak és Hübnernek a formájáról is.

TRÉNINGMÉRKŐZÉS A DTK PÁLYÁN.

A DTK és Vilanygyár csapatai ma délután 4 órakor tréningmérkőzést játszanak a DTK pályán.

Felkérjük a DTK első csapatbeli játékosait, hogy ma délután fél 4 órára a DTK pályán okvetlenül jelenjenek meg.

Vezetőség.

—

Felhivások.

A DKASE ezúton közli játékosaival, hogy ma, csütörtökön délután a Zerkowitz csapatával tréningmérkőzést játszik, mig pénteken este nyolc órakor Csapó ucca 100. szám alatt szakosztályi ülést tart.

Felkérem a textilgyár ifjúsági csapatát, hogy csütörtökön este hét órára a gyár udvarában jelenjenek meg, gyülésre, Bethlen ucca 32. szám alatt. — Pontos megjelenést kér Fehér intéző.

Felkérem a Jókai FC játékosait, hogy ma este fél 8 órára a „Kisdebrecen" vendéglőjében jelenjenek meg pontosan. Tárgy: a vasárnapi mérkőzés és éremkiosztási megbeszélés. *Intéző.*

Felkérem a D Vasas összes játékosait, hogy folyó hó 18-án, csütörtökön este legkésőbb fél 8 órára a Déli sor 23. szám alatt megjelenni szíveskedjenek. Tárgy: a vasárnapi mérkőzés megbeszélése. *Intéző.*

Mindenkinek

érdeke, hogy ruhái olcsón és divatosan legyen elkészitve, — ezt megtalálja Keresztesy uri szabónál, Varga-utca 1., a Piarista rendházzal szemben.

Fehérnemü és harisnya stoppolás, varrás és himzés

HOTEL AUGUSZT

Abbazia.

Központi fekvés. Kurpark. Strandfürdő. Hajóállomás tőszomszédságában. oo Magyar konyha, magyar vendéglős.

APRÓHIRDETÉSEK

Levelezés

Értsen
meg várom! 238

Megismerkednék
komoly, intelligens — fiatalemberrel szórakozás céljából. „Manila" jeligére a kiadóba. 234

Polgár
családbeli egyszerű, — csinos lányt, fiatal özvegyet feleségül venne önálló, 37 éves iparosvállalkozó. „A pénz — nem minden" jeligére a kiadóba kérem. 1670

Alkalmazást keres nő

Szerényigényü
35 éves, jólelkü, intelligens nő házvezetőnői állást keres, többéves binzoyitvánnyal okt. hó elsejére, vidékre is. Magánoshoz, „Sors én dacolok veled" jeligére a kiadóban. 245

Alkalmazást keres férfi

Szerényigényü
géplakatos, gépek gyártásában és traktorkezelésben teljesen szakképzett, helyben, vagy vidéken állást keres. Cim: Városi vámhivatal, Szénavásártér.

600 pengő
kaucióval pénzbeszedő, üzletszerzés, vagy raktárnoki állást keres. Kocsma, Dégenfeld tér 3. szám. 239

Alkalmazást nyer nő

Gyermekek mellé
jó bizonyitvánnyal bíró, német, vagy magyar leányt keresek, október hó elsejére — Nyomtató ucca 3. sz., udvarban. 265

Cipőfelsőrészkészitő
tanulóleányt felvesz Ökrös István, szinházi átjáró. 279

Egy
ügyes megbizható kifutóleány, azonnalra felvétetik, Bíró festő, Bika udvar. 275

Keresek
közeli pusztára magánosnos urhoz egy szoralmas gazdaasszonyt. — Erzsébet u. 52. 250

Alkalmazást nyer férfi

Cipészsegéd
vegyes munkára felvétetik. Griczmann Gyula Városháza épület. 261

Kifutó
azonnalra fölvétetik. Csapó u. hetvennégy, Lipták. 274

Szabósegédet
vasaláshoz értőt keres, Hrabéczy-gyár — Széchenyi út 12. 294

Házmester,
Bihari-telep, Láhner u házhoz lakásért, okt. hó elsejére felvétetik, ugyanott két szoba, s konyha, kamara, sertésól, 35 pengőért kiadó, jószágot és sertést s aprómarhát lehet tartani. Jelentkezhetni lehet Gazdák Bankja, Kossuth ucca. 281

Négy középiskolát
végzett fiút, fogtechnikus tanulónak felvesz, Simon laboratórium. Piac ucca 64. sz. 246

Szerényigényü
jól képzett kertészt felveszek. Cim a kiadóban. 285

Intelligens
református urakat üzletszerzésre keresünk, jutalékát minden nap megkapja. Jelentkezés: délelőtt 9—11-ig, — Arany János u. 15. 262

Kertészt keresek
aki gyümölcsfa kezelésben jártas. Bizonyitványokkal felszerelt jelentkezők keressenek fel irodámban, — Ferenc József út 22-24 a délelőtti órákban, dr Debreczeny Barna. 251

Autó, motor, kerékpár

Autótaxi
joggal együtt azonnal eladó. Cim a kiadóban. 134

Gazdasági termények

Muharmag
nemesitett, olcsón ár mellett kapható. Széchenyi u. 31 .Szilágyinál. 241

Vetnivaló
mezőhegvesi magyar fajbúza kapható Horváth hentes ebesi gazdaságából. Kossuth u. 1160—X—18

Gazdasági eszközök

Eladó
egy 4 lóerős Ganz-gyártmányu stabil benzinmotor, továbbá két db. Cormick-féle darálógép, teljesen üzemképes állapotban és egy 19-soros Hoffher és Scharntz gyártmányú vetőgép. Ez utóbbi javitása igényel. Cim: — Ujfehértó, Kapitányfanya. 240

Vegyes

Koresmai puld,
szekérekhó, olcsón eladók, Szent Anna ucca 46. szám. 293

Kőművesek,
épittetők, eladó 5x13 s 5x9 m. téglaépület. — Közvetitőt díjazok. — Rothermere (Darabos) ucca 44 szám. 288

Bútor

Modern
ebédlőberendezés, uj állapotban, — fehér garderobszekrény eladó, Svetits-bérház, — kapus. 289

Társ

Társulnék,
vagy bérbevennék, 2—3000 pengővel vas- és füszerüzlet, trafik, v. más rentabilis vállalathoz. Választ „Ügyes kereskedő" cimen a kiadóhivatalba küldendő. 295

Hangszer

Zongorát,
rövidet, jókarban levőt, vagy pianinót megvételre keresek. Leány u. 6 sz. 207

Iskolahegedü
10 pengőtől, vonók, tokok, húrok, alkatrészek, olcsón beszerezhetők, Schmidt hangszer raktárában, Piac u 73. sz. 26 h IX-29

Cimbalom
Bohák-féle, pedálos, — zongorahangú, alig — használt, eladó. Leány u. 6. 208

Iskolahegedük,
vonók, tokok, mindennemü hangszerek, húrok és alkatrészek — zükségletét legelőnyösebben beszerezheti Szendrő hangszeráruházában, Batthyány u. 22 szám 18.9.24

Elelmiszer, ital

LENCSE
nagyszemű, zsizsikmentes kapható termelőnél 5 kilogramos tételekben 70, 80 fillérért. — Domokos Lajos u. 6. sz. Vénkert. 8

Zamatos bor 64 fill.
öt liter vételnél 60 fill. 10 liter vételnél 58 fill. Otelló vörös 80 fillér. 5 liter vételnél 72 filér Üvegeket veszek magas áron. Glück I. Magoss György-tér 9. sz. bor- és csemegeüzlet. 10—XII—15

Oktatás

Németül,
privát órákat ad és magánvizsgára előkészit dr. Kövessi, Harsányi Gusztáv ucca 25. IX—6 w.

Francia
születésü, — okleveles nyelvtanárnő mérsékelt dijazás mellett órákat ad. Jelentkezést elfogad: Piac ucca 72. szám, I. emelet. IX-18.

Fiatal
karmester hegedü, — harmonium és énektanitást vállal, laásért v. kosztért. Cim a kiadóban. 230

Knotl Kovács Sillye Gabriella miniszterileg engedélyezett szabászati varróiskolájába és nőidivattermébe, magántnitásra és iparképesitésre tanitványokat minden időben felvesz, Kossuth ucca 45. szám. 4—IX-6 XI—6-ig.

Középiskolások tanitását elvállalja francia-szakos bölcsész hallgató. Megkereséseket „Erdélyi" jeligére a kiadóba kérek.

Hosszabb ideig külföldön tanult egyetemi hallgatónő — franciát és korrepetálást olcsón vállal. Cim a kiadóban. 188

Kettős könyvvitel, kereskedelmi levelezés, gyorsirói és irodai munkálatok tanitását vállalja keresk. isk. tanár. Megkeresések „Szakoktatás" jeligére a főkiadóba küldendők.

Teljes ellátás

Dóczy és Svetits intézet közelében fekvő villában — két leány teljes ellátást kaphat külön szobával. Bővebbet 7—89 telefonon ks.

Ajánlat

Gallérokat, ingeket legszebben, legolcsóbban tisztitok, 4 nap alatt, Budapesti képviselet. Simonffy ucca 7 szám 1125-12-31

Ablakok, jobbminőségüek és egy szerűbbek továbbá hármas ikerablakok minden nagyságban készen kaphatók, Blattner Kálmán telepén, Nagyvárad ucca 14 szám (Miklós ucca végén.)

Beiratás előtt gyermeke szemét vizsgáltassa meg szemorvossal. Szemüveg receptjét pontosan elkészíti Löbl látszerész, — Piac u. 63 774-9-16

Magyar játékkártya 32 lapos, nagy alaku I-a. minőség, reklám ára: 1.60 pengő, Piac ucca 64 szám trafikban 14—v

Élőbaromfi és tojásüzlet, egésznap nyitva, Orosz Mihály, Árpádtér 37.

Zongorahangolást javitást legolcsóbban, szakszerüen végzek, — Takács hangszerkészitő, Piac ucca 75 szám 13-a—visz.

PADLÓLAKK magasfényü legszebb szinekben kiváló minőségben nagyon olcsón kapható. Stern festék üzletben, Debreczen. — Piac u. 19. Rikával szemben. — Ugyanott padloska-, svábbogár, patkány- és egérirtó megbizható minőségben kapható.

Tartós villanyondolálást, — Heuna hajfestést Takarékosságra is, speciálisan készitek, „Margit" hölgyfodrász, Szent A. ucca 5. 23 h 9—27

Tört aranyat, aranyfogat a legmagasabb árban — vesz Haás Janka aranybeváltó. Simonffy ucca 7. sz. 11321X-7-X7-hg

Poloskát, svábbogarat biztosan elpusztit a Szektin rovarirtószer. — Készíti: Jósa és Jóna drogéria, Debrecen, Kossuth u. 6. sz. 1 doboz 1 P 20 fillér. 193

Fehérneműварrás férfi, női és gyermekfehérneműварrást, himzés. Sas u. 2. Üzlet. 11h—x17g.

Aranyékszert, vagy tört aranyat a leg magasabb árban veszek, óra- és ékszerjavitás szakszerüen, s olcón, Bercsényi Béla, Csapó ucca 38. sz. (Rákóczi ucca sarok). 244

Monogramot gobelint és fehérhimzést vállalok. Hajó u. 14. szám. 260

Szántást vállalok, traktorral. — Értekezni lehet Honvédtemető ucca 31. sz.

Iskolák részére kedvezményes árban készitek előrajzolást, legujabb minták szerint. Nagy választékban előrajzolt iskolai kézimunkák és hozzávalók. Olcsón vál lalok fehérnemü himzést, varrást, monogramozást, hozott és saját anyagomból. — Állandóan raktáron vannak himzett, fehér kézimunkák. Fazekas, — kézimunka-üzlet, — Szent Anna 6. szám.

Poloskairtást, cyángázzal, vagy szabadalmazott folyadékszerrel és lakások vizsgálását felelőséggel is vállalom, poloska sváb és patkányszer kapható Kossuth ucca 47. sz. Nánássy. Telefonhivó: 845 szám 1478

Kereslet

Keresek 8, 10, 12 hónapos garantált fajtiszta német nemesitett tenyész süld- kant. Kor, súly, kgkénti ár megjelöléssel ajánlatokat kér Derzsy Kálmán, Debrecen, — Hatvan ucca 24 sz.

Egyetemi hallgatónő lakótársnőt keres Cim a kiadóban 277

Lakást keres

Kapualatti, vagy lépcsőházi, különbejáratú uccai diszkrét kis bútorozott szobát keresek, október hó elsejére. Ajánlatokat „Gentlemann" jeligére a kiadóba 126

Keresek október hó elsejére két szoba-, előszoba- fürdő szoba-, konyha- és mellékhelyiségekből álló modern villalakást, a Vénkertben, vagy más a város központjához közel fekvő helyen. — Cimeket bérmegjelöléssel és leirással „Kertség" jeligére a kiadóhivatalba kérek. Sz.

KÉTSZOBÁS lakást keresek október elsejére összes mellékhelyiséggel, fürdőszobával, városban, vagy közeli kertségben. Ajánlatokat ár megjelölésével „Modern" jeligére kérek. 1930—W.

Kiadó lakás egy szobás

Két szoba, konyha, azonnal kiadó Eötvös ucca 70. 276

Egy szoba, fürdőszoba, konyha, — villany, vízvezetékkel kiadó. Egyetemisták — középiskolások 60 pengőért teljes ellátást — kapnak. Dobozi bérház C. 1. 268

Kiadó modern szoba és 1 szerényebb . udvarranyiló szoba okt. 1-ére. Nyil-u 126 259

Kiadó lakás két szobás

Kiadó azonnal két szoba, elő szoba, s mellékhelyiségekből álló modern lakás, Vár ucca 8. 282

Kiadó kétszobás lakás ugyanott egyszobás, Méliusz tér 7. szám. 287

Orvosi rendelő városszoba, forgalmas helyen, esetleg irodának kiadó. Cim a kiadóban. 284

Két szoba, konyha, azonnal kiadó Rothermere ucca 55. szám alatt 291

Kiadó azonnal két szoba, előszoba, konyha, üvegezett verandával, mellékhelyiségekkel. Epreskert u. 7. 266

Kettő szoba, előszoba, konyha, mellékhelyiségekkel, nov. 1-ére bérbe kiadó. — Erőss Lajos u. 5b 237

Központban kétszobás, előszobás, — parkettes, fürdőszobás, modern lakás novemberre bérbeadó Megbizott Máté ingatlaniroda Piac u. 30 242

Kettő szoba, konyha, spájz októberre kiadó Rákóczi u. 58 sz 253

Kettő szobás földszinti udvari lakás, parkettes, mellékhelyiségekkel gáz, vízvezeték, villany, október 1-ére kiadó Megtekinthető 10—1 óra között Piac ucca nyolcvankilenc 255

Kiadó lakás háromszobás

Háromszobás emeleti modern urilakás, fürdő- és cseléd szobával, azonnal kiadó. Cim a kiadóban. 278

Kiadó lakás nagyobb

Négyszobás, fürdőszobás lakás szép kertben teljesen különálló, kiadó. Irinyi u. 2. Máv. bérpaloták mellett. 252

Svetits palotában, Ferenc József útra néző négyszobás lakás minden komforttal folyó évi november elsejére kedvező feltételekkel kiadó. Értekezni lehet a gondnoki hivatalban, I. udvar. 254

Butorozott szoba

Különbejáratú csinosan — bútorozott szoba kiadó, elátással is. Nyil ucca 116. 217

Különbejáratú uccai szép bútorozott vagy üresen kiadó. — Miklós u. 41. 185

Különbejáratú uccai parkettes, bútorozott szép szoba, fürdőszoba használattal kiadó, Hatvan ucca 50. szám. 195

Különbejáratú tiszta, világos bútorozott szoba egy vagy két egyén részére, esetleg reggelivel kiadó. Rendes iróasztal! Nyil u. 14. szám. x-vv.

Azonnal kiadó kétablakos, bútorozott uccai szoba, különbejáratú előszobával, Egymalom ucca 4. 124

Különbejáratú bútorozott szoba előszobával kiadó. Satvan ucca 16. 209

Központon bútorozott szoba, egyetemi hallgatóknak, jutányosan kiadó. Megtekinthető délután Rákóczi ucca 12. 205

Különbejáratú nagyon csinosan bútorozott szoba kiadó, — esetleg ellátással, Széchenyi ucca 31. első keresztépület.

Különbejáratú bútorozott szoba, esetleg fiatalpárnak is a Hatvan ucca 33. szám alatt kiadó Értekezni lehet Hatvan ucca 36 második lakás 20

Kiadó légfütéses vagy alkovos, uccai bútorozott szoba, Házfelügyelő Kossuth u 22 256

Csinosan bútorozott szoba azonnalra kiadó, Kossuth u. 51 sz 257

Egy csinosan bútorozott — szoba koszttal vagy anélkül azonnal kiadó Lorántffy 19 258

Kiadó két különbejáratú uccai bútorozott szoba, irodának, rendelőnek, lakásnak, Kossuth u. 26. sz. baloldal. 264

Izr. család egy-két iskolai leánytanulónak lakást, esetleg ellátással adna, — Hatvan ucca 36. szám, keresztépületben. x

Csinos uccai szoba, bútorozva október hó elsejétől kiadó, Jerikó ucca 42.

Bútorozott különbejáratú szoba, s fürdőszobával, 1—2 személynek kiadó Cim a kiadóban. 280

Egy különbejáratú uccai bútorozott előszobás lakás kiadó, Veres u. 3. szám. 286

Simonyi út 13. szám alatt, csinosan bútorozott, különbejáratu szoba kiadó. 290

Bútorozott szoba azonnal kiadó, Montiezredes ucca 15. szám, (volt Magoss ucca). 292

Uccai szépen bútorozott szoba két személyre teljes ellátással kiadó, esetleg uj házaspárnak. Vígkedvű Mihály u. 46. 272

Különbejáratú világos jól bútorozott szoba kiadó, Széchenyi u. 15. emelet. 273

Orvosi rendelőnek, irodának kiválóan alkalmas uccai szoba külön előszobával bútorozva kiadó. Csapó u. 4. Városi Takarék palota. 231

Magános urinőnél bútorozott — szoba, estleg teljes ellátással kiadó a központban. Hivatalnoknő — előnyben. Vix Kálmánné, Honvéd u. 8. Legutolsó lakás. 233

Kiadó uccai bútorozott szoba közel az egyetemhez. Cim: Jerikó u. 42a. 236

Két szoba, minden mellékhelyiséggel, bútorral vagy bútor nélkül kiadó, Simonyi ut 5. 243

Atadó üzlet, vendéglő

Kocsma berendezéssel jogfolytonossággal kiadó. — Kut u. 124 90

Üzlet, mühely, raktárhelyiség

Fodrászüzlet szépen berndezve, olcsón átadó. Cim a kiadóhivatalban. 296

Kiadó egy pinceszoba, lakásnak, raktárnak, vagy műhelynek, Vár ucca 8. szám. 283

Üzletnek, vagy irodának alkalmas helviség azonnal kiadó Hunyadi u. 13. 267

Kiadó üzleti helyiség fogalmas helyen. Czegléd u. 18. szám. 271

Bármilyen célra alkalmas üzlethelyiség azonnalra kiadó. Kassai ut 10. — Vendéglő. 249

Fodrászüzlet vidéki városban biztos megélhetésü eladó. — Értekezni Pétermann fodrásznál, Csapó u. 98. 232

Ingóság eladás

Egy 500 kg tizedes mérleg eladó. Varga u. 23. 263

Kályhák szén- és fatüzelésre — füstcsövek és tűzhelyek olcsón. Kormos József vasekereskedő, Csapó u. 15.

Gyermekkocsi játszószék, puttony P-ért, kátrány fedéllemez olcsón. Kormos József vasekereskedő, Csapó u. 15. 13

Bőerős szürke férfiruha és — férfi őszikabát eladó. Erőss Lajos u. 14. 248

Eladó ház

Eladó most épült, teljesen uj, modern két szoba, s konyha, kamara, előszoba, fürdőszobás, s adómentes ház Homok ucca 53. szám. h. 12x18-ig

Eladó föld

Piac düllőben 14 hold föld eladó. — Érdeklődni lehet Boszpay I. és Társa Kossuth ucca 166

Földbérlet

Kiadó 42 hold tanyásföld, hajdúböszörményi kövesút mellett. Értekezni Bethlen u. 25 1818

Eladó állatok

Bika borjú, két darab, fajtiszta eredeti bonyhádi bikától, igen magas tejelő szintén fajtiszta bonyhádi anyától származó 13 hónaposok és egy darab szimentháli magas tejelő anyától, a debreceni gazdasági akadémiai bikától származó 3 és féléves, további tenyésztésre még igen alkalmas tenyészbika, azonnal eladó. Értekezhetni lehet Derzsy Kálmánnál Hatvan ucca 24. szám aatt, reggel 7—fél 8 és délután öt ór után.

Széchenyi ut 21. alatt egy jó fejős vörös tehén azonnal eladó. Ugyanott 440 n. öl gyümölcsös is előnyös fizetési feltételek mellett. 235

Felelős szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF. — a TISZANTULI KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ R.-T. kiadása és rotációs nyomása.